

De Steenkapper

Familiekrant 31

j.wijdemans@hetnet.nl

januari 2015

We beginnen aan een nieuw jaar, maar eerst nog wat nieuwtjes uit het oude jaar.

Op 22 december 2014 werd Teun van Luijk geboren, zoon van Niels en Elke van Luijk, kleinzoon van Hans en Frieda van Luijk.

Ouders en grootouders van harte gefeliciteerd met deze nieuwe werelburger.

Teun in een vredige slaap.

PAROCHIE DE GOEDE HERDER

"Ik Johannes, zag een visioen:
een engel toonde mij de heilige stad,
het nieuwe Jeruzalem.
De stad was omringd door een grote hoge muur
met twaalf poorten.
Maar een tempel zag ik er niet,
want God de Heer is haar tempel,
evenals het Lam.
En zij, wier namen geschreven staan
in het boek des levens van het Lam,
zullen er binnen mogen gaan."
Boek Openbaring, hoofdstuk 21

Goirle, 29 december 2014

Beste heer Wijdemans,

Een tijd lang al, heeft het kruisje met de naam:

Ben Wijdemans

een plaats aan de gedachteniswand achter in de Sint-Jan,
de wand die Gods belofte uitstraalt:

"Ik heb je naam geschreven
in de palm van mijn hand,
ik zal je nooit vergeten."

Het kruisje zal binnenkort een andere naam gaan dragen.

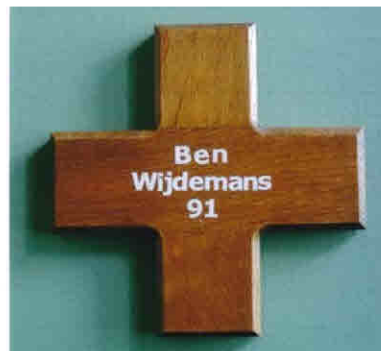
Maar de gedachtenis aan onze overledenen blijft voortgaan.
In het gedachtenisboek, bij de dag van overlijden,
kunt u de naam van uw dierbare blijven lezen.

Ook hebben wij een foto gemaakt van het kruisje.
We sluiten die hierbij in.

Wij hopen u met dit bericht van dienst te zijn
en wensen u in moeilijke dagen sterkte.

Met vriendelijke groet,

Namens het pastoresteam
Pastor Martin van Zutphen

Op 29 december ontving ik van de parochie Goede Herder, kerk St.Jan in Goirle, de mededeling dat het kruisje van Ome Ben binnenkort van het grote tableau af gaat. Daarbij ging een foto van het kruisje, zoals je hier boven kunt zien. Wie een grote foto daar van wil hebben kan een mail naar mij sturen en dan mail ik hem digitaal over.

Goddy Wijdemans

Het nieuwe jaar 2015 zet niet zo goed in. Goddy Wijdemans, dochter van Ome Frans en Tante Martha, overleed in Bladel op 12 januari 2015, één dag voor haar 75e verjaardag.

Wij condoleren hierbij haar kinderen, kleinkinderen en haar broer en zusters, schoonzuster en schoonbroers.

Van Gerwen

Deze keer ga ik het hebben over de familie van oma Wijdemans- van Gerwen. Ik heb het al een keer gehad over de vader van oma, Antony van Gerwen. Antony had drie broers en twee zussen. Zijn oudste broer Hendrikus, daar heb ik het al over gehad bij de familie Bax.

De zus Hendrika is slechts 3 jaar geworden en zijn zus Elisabeth werd slechts 1 jaar. Beiden zijn op de zelfde datum 17 oktober 1949 overleden. Zijn broer Bernardus woonde in de prinses Sophiastreet en zijn jongste broer Ludovicus werd op zeker moment failliet verklaard. Hij was schoenmaker van zijn vak, mogelijk heeft hij een fabriekje of een winkeltje gehad.

De zes kinderen waren zonen en dochters van Petrus van Gerwen en Gerardina van den Bergh. Dit echtpaar kwamen we al tegen bij de kapsalon Van den Bergh waar ome Ben ooit heeft gewerkt. Twee broers van Petrus nl. Bernardus en Hendrikus zijn bekende Tilburgers geworden. Zij zijn de grondleggers van Van Gerwen Electrotechniek. De gebroeders begonnen rond 1908 met het elektrificeren van woningen en fabrieken. Nog steeds bestaat het dagelijks werk van het bedrijf uit het ontwerp en de aanleg van gecompliceerde en geavanceerde elektrotechnische installaties. Men is voornamelijk actief in utiliteit waarbij het klantenpakket hoofdzakelijk bestaat uit zorg- en gemeentelijke instellingen en de zakelijke markt. Het bedrijf kenmerkt zich door een mengeling van oude en nieuwe kennis, opgedaan door de oorspronkelijke grondleggers en steunen daarom op de rijke historie van het bedrijf.

In tussen wordt het bedrijf geleid door Rob de Kok.

Van Gerwen BV zit sinds 2005 op Tradepark T58. Al sinds 1998 probeerde men naar de Surfplas te gaan, zo heette toen het industrieterrein. Maar dat lukte allemaal niet. Men zat toen in een bedrijfspandje met bovenwoning aan de Westermarkt. Daar leek het wel het huis van Malle Pietje. Men was volledig uit zijn jas gegroeid. Het Tradepark was een uitkomst.

JosephAntz.

Het nieuwe bedrijfspand aan de Droogdokken op het Tradepark T58.

De Steenkapper

Familiekrant 32

j.wijdemans@hetnet.nl

Februari 2015

Taante Mieke

“Den zistiende maart, kwaam den dikke Tiest te paard.

Toen kwaam ons taante Mieke gelopen, om den dikke Tiest te dopen”.

Dit rijmpje vertelde tante Frieda eens aan mij. Het was ontstaan bij de geboorte van ome Tino. Op de 90^e verjaardag van ome Tino was ik daar met ome Ben. Ik zei de eerste regel van dat rijmpje en hij vulde de rest spontaan aan. Hij kende het nog steeds.

Natuurlijk was ik benieuwd wie “ons taante Mieke” wel is. Ik had gehoord dat het iets met de familie Manni van doen had. Dus familie van Anna Manni, de oma van ome Tino en moeder van oma Wijdemans van Gerwen.

Een blik in de stamboom leerde mij dat het Maria Helena Manni is geweest. Dat is de zus van Anna Manni. Natuurlijk wil je dan ook nog weten of Maria Helena Manni ook de kleine Tino Wijdemans boven de doopvont heeft gehouden. Ome Tino heeft als doopnamen: Martinus Adrianus Josephus Maria. Zowel de eerste echtgenoot van Anna Manni als haar derde, hebben als doopnaam Adrianus. Dus waarschijnlijk komt daar de tweede naam vandaan. Josephus zal van Opa Wijdemans afkomstig zijn en Maria zou van Tante Marie afkomstig kunnen zijn, de enige zuster van oma Wijdemans of wel een toegevoegde naam van de H.Maria.

Maar de eerste doopnaam vinden we nergens terug bij Wijdemans, van Gerwen of Manni.

Doch tante Mieke Manni is twee maal getrouwd geweest. De eerste keer met Johannes de Brouwer en de tweede keer met **Martinus** de Rooij. En daar tante Mieke als sinds 1903 voor de tweede keer weduwe is, komt de naam Martinus van haar laatste echtgenoot. En hoogst waarschijnlijk is zij ook de doopheffer geweest of te wel de peettante. Tante Mieke was een van de vier zussen van Anna Manni en de enige die geen kinderen had. Mogelijk dat zij daarom de doopheffer heeft mogen zijn. Lang heeft zij na die doop niet meer geleefd, ome Tino is in maart 1913 geboren en tante Mieke is in januari 1915 overleden.

De eerste man van tante Mieke was de schoenmaker Johannes de Brouwer. Ze woonden samen aan de Veldhoven. Daar woonde ze ook met

haar tweede man de wever Martinus de Rooij. Later zijn ze een kruidenierswinkel en een koffiehuis begonnen. Martinus staat te boek als winkelier en herbergier en tante Mieke als winkelierster. Het huis waar Mieke en Martinus hebben gewoond daarin waren twee woningen met schuur erf en tuin aan de Veldhovenhoek L3 en L4, die eind oktober 1903 publiek werden verkocht. (Ongeveer splitsing Veldhovenring-Groeseinstraat).

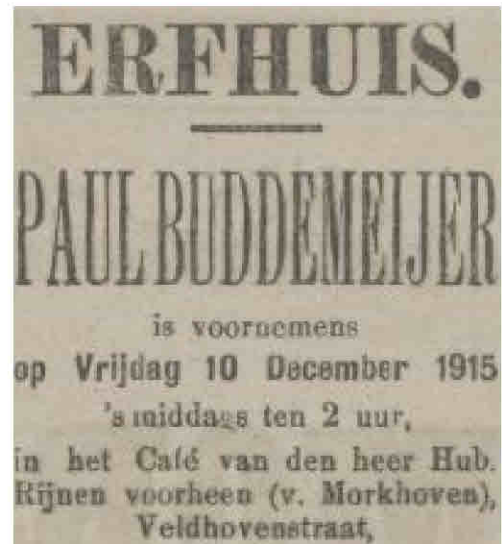
Finale toewijzing
van het voor Mej. de Wed. M. DE ROOIJ geveilde HUIS, waarin 2 Woningen, gemerkt L 3 en 4 met SCHUUR, ERF en TUIN te Tilburg aan de Veldhovenstraat, groot 7 aren 37 cent, staande op f 4100.

Café/Koffiehuis

Tante Mieke is verhuisd naar Veldhovenstraat 37. Naast haar nicht Adriana Roestenberg gehuwd met Franciscus van Morkhoven. Zij woonden op nr. 39. Adriana was de dochter van Anna Manni uit haar eerste huwelijk met Adrianus Roestenberg. Franciscus van Morkhoven baatte op dat adres een café/koffiehuis uit. Volgens de Nieuwe Tilburgsche Courant werd in 1906 bij hem de deur ingetrapt uit louter baldadigheid.

Blijkbaar had tante Mieke een grote ruimte ter beschikking want zij krijgt in 1907 een vergunning om een schietbaan voor handboog in te richten.

In oktober 1909 wordt bij café F.J. van Morkhoven een "Groot Biljart concours" gehouden. Tante Mieke overlijdt 28 januari 1915 en op vrijdag 12 februari wordt haar hele inboedel te koop aangeboden. De echtgenote van Frans van Morkhoven is al in 1914 overleden. Frans vraagt in april 1915 een drankvergunning aan. In augustus van dat zelfde jaar wordt door een zekere N.S. bij het café de ruiten ingeslagen. Tussen augustus en december 1915 wordt het café overgenomen door Hub Rijnen. Dit blijkt uit een advertentie van 10 december 1915. Op die dag wordt er een openbare verkoop gehouden door Paul Buddemeijer in "café Hub. Rijnen voorheen van Morkhoven". Na de dood van zijn vrouw stond hij er alleen voor en heeft zijn café verkocht. Hij staat dan te boek als handelsreiziger. Op een van zijn handelsreizen heeft hij een andere vrouw ontmoet en daarom vertrekt hij naar Maastricht om daar op 24 oktober 1924 te trouwen met de in Rotterdam geboren Henderika van Dijk. Zij gaan ook in Maastricht wonen.

Nieuwe eigenaar

Het koffiehuis/café werd dus voortgezet door Hubertus Rijnen gehuwd met Johanna Jansen. Hij wenst op 31 december 1915 per advertentie in de Nieuwe Tilburgsche Courant zijn vrienden en begunstigers veel heil en zegen. Een advertentie die elk jaar terug komt.

De biljarters hebben nog hun thuis bij café Rijnen evenals de Postduivenclub "de Luchtreizigers". In december 1917 wordt er een groot Barak Concours gehouden. De inzet is een schaap. De duivenclub houdt op 22 december 1918 een tentoonstelling. Behalve de handboogvereniging "Toujours content", blijkt ook nog de kruisboogvereniging "Strijden is ons doel" er hun thuis te hebben. Zij houden in juli 1918 koningsschieten. Dhr. P Embrechts schiet zich koning.

Het café wordt in 1924 grondig verbouwd. Dit blijkt uit een heropenings advertentie. Daar uit blijkt ook dat het pand er naast met nr. 41, erbij is getrokken. Het is voortaan een "café-billard" met een 1e klas "Schepper biljart". Boven blijkt een aparte vergaderzaal te zijn ingericht. Op zaterdag 23 augustus 1924 is de officiële opening. Een jaar later wordt een nieuwe biljartclub opgericht "Langzaam maar zeker". Huub Rijnen weet veel mensen binnen te halen want in 1926 wordt er ook een kaartclub opgericht met de naam: "Het gezellige uurtje".

Met de kermis in 1927 gaat Rijnen toch de fout in. Hij heeft het tapverbod overtreden en daarom wordt het café vanaf de zaterdag en de volgende kermisdagen gesloten. Een strop voor hem tijdens de Tilburgse kermis.

In 1930 heeft hij een primeur. De fa. Heijne uit de Besterdstraat geeft in het café een demonstratie met de nieuwste Philips radio en grammofoon versterker, waar natuurlijk veel

volk op af komt. Ook wordt er regelmatig een verkoping gehouden van woonhuizen, winkels en andere panden. Ook de verenigde melkventers weten de weg naar de zaal van Rijen. Zij houden in 1937 er een propagandavergadering. Ruim 50 melkventers zijn aanwezig, alleen de voorzitter vindt dat te weinig. Hij vindt dat dat er wel meer hadden mogen zijn.

Bij alle verenigingen die er hun thuis hebben komt weer een nieuwe club bij nl. de supportersclub "Smetsers", een wielersportvereniging.

Café Westerburger

Anna Rijnen, de dochter van Huub Rijnen huwt op 3 januari 1940 met Alphons Westerburger. Vanaf die tijd wonen zijn op het adres Veldhovenstraat 39 en nemen het café over, zoals blijkt uit een bericht in de Nieuwe Tilburgsche Courant. Half januari 1940 wordt het café feestelijk heropend met een nieuwe zaal die er aan is gebouwd. Op 2 augustus 1940, ongeveer drie maanden na de bezetting van Nederland is er een uitnodiging om tijdens de vrije dagen het van ouds bekende café Hub Rijnen te bezoeken. Vanaf 6 uur n.m. vrolijke muziek.

Ondanks de oorlog gaat in het café alles gewoon door. Er worden weer nieuwe verenigingen opgericht zoals voetbalclub R.V.W., een vogelvereniging en ook RKTVV vindt er een nieuw clublokaal. Vanaf september 1942 kan men er dansles nemen o.l.v "Instituut F. Landmeter".

Het café bestond nog in 1962. Waarschijnlijk hebben onze oudere neven en nichten café

Westerburger nog gekend, misschien hebben ze daar dansles gehad. Hoe lang het café nog heeft bestaan heb ik helaas niet meer kunnen vinden. Vanaf 1900 tot 1962 heette de straat Veldhovenstraat, in 1962 wordt het Veldhovenring en is het pand vernummerd naar nr. 89. Het pand ziet er doods uit, mogelijk heeft toch het nog wel een Horeca bestemming want er nog hangt nog steeds een lichtreclame van "Bavaria bier".

Alpfons Westerburger is op 63

jarige leeftijd in 1973 overleden en zijn echtgenote in 1992.

Mogelijk is na de dood van Alphons het café gestopt of overgenomen.

JosephAntz.

Familiebericht

Ik ontving het bericht dat Ton van ome Jack met longontsteking en Hans van Ome Leo met hartklachten in het ziekenhuis waren opgenomen. Beiden zijn inmiddels weer thuis.

De Steenkapper

Familiekrant 33

j.wijdemans@hetnet.nl

maart 2015

Aller eerst een reactie op de vorige Steenkapper over café Westerburger. Riet Wijdemans-Verrier liet via een mail weten dat café Westerburger nu een Bridge café is. Zij heeft daar vier geleden een cursus gedaan. Zo weten wat café Westerburger nu achter zijn voorgevel doet.

Wijdemans en RKS SV Sarto

De meeste onder ons weten wel wat RKS SV Sarto voor een club is.

Sarto is een voetbalclub ontstaan in de parochie Margarita Maria aan de Ringbaan West te Tilburg. Pastoor W. J. Klijn werd rond de jaren 1922/1923 aangesteld als bouwpastoor van een nieuw te stichten parochie aan de Ringbaan West. Naast het bouwen van een kerk, die opa Wijdemans voor een stuk heeft moeten afbouwen omdat de aannemer failliet ging, en pastorie was het ook zijn zorg voor katholiek onderwijs voor jongens en meisjes. Voor de jongensschool ging hij aanvankelijk in zee met de fraters van Tilburg, maar de onderhandelingen gingen niet zoals hij zich dat had voorgesteld. Hij zocht daarom naar een andere partner en die vond hij bij de broeders van Liefde. Die hadden reeds een klooster in Eindhoven genaamd "Eikenburg".

Op 1 oktober 1924 opende de broeders de Thomasschool. Natuurlijk waren er onder de leerlingen die graag een balletje trapt en dat deden zij o.l.v de broeders. Naast de school en het klooster aan de Ringbaan West lag een voetbalveldje van de voetbalclub "Vincent" van Huize Nazareth. De

Boven: P.Jansen, Ome Leo, C. Legier, ? , Ome Tino, B. Scheepers, J. Hessels, J.v.Iersel. Midden: H.v Hest, ? , de Leeuw, W.v.Hest, ? , M v/d Wildenberg, Waaijers, A.v. Hest, ?, J. Bos, ?, Elissen. Onder: H.Lemmens, A.v/d Wildenberg, v. Delft. Kan. v/d Wiel. Br. Overste. Br. Justus. A. Hendriks.

voetbalclub van St.Thomas mocht af en toe hier van gebruik maken. Ook een ander groepje jongens van de St.Thomasschool mocht daar gebruik van maken n.l. de "Eucharistische Kruistochters" (EK) o.l.v. Br. Vivinus. Paus Pius X, Don Sarto, was de stichter van deze R.K. Jongeren kruistocht organisatie. Deze kruistochters beloofden elke dag als het kon de H.Mis

bij te wonen en te communiceren. Alle lagen van de bevolking, in alle leeftijden over de hele wereld, maakte hier deel van uit.

Regelmatig werden er voetbalpartijtjes gespeeld tussen Vincent, EK en St.Thomas. Maar een spel tussen deze drie partijen werd al snel saai. De EK'ers wilden een eigen elftal met andere clubs als tegenstanders. Broeder Vivius kreeg als taak er een echt voetbalclubje van te maken en met medewerking van enkele ouders werd al snel een bestuur opgericht. Er werden oefenpartijtjes gespeeld om een goed en sterk elftal te vormen. Er werden suggesties gedaan voor een naam en de kleinste van het gezelschap, Harriëke van Hest wist het: "broeder, laat ons clubke Sarto noemen, de paus vindt dat mooi en het is een gemakkelijke naam". Aldus is geschied. Op 13 mei 1928 werd de oprichting datum. De shirts en broeken werden via een omweg in Turnhout gekocht en op Nieuwkerk over de grens gesmokkeld. En zo kon Sarto aan zijn eerste seizoen beginnen. Er werd een nederlaagtoernooi georganiseerd met 12 clubs waarvan alle tegenstanders van Sarto allemaal een klasse hoger speelden. Niet te min Sarto won negen wedstrijden en speelden er drie gelijk, geen een verloren dus.

Dat was het ogenblik om een klasse hoger te gaan spelen in het volgende seizoen n.l. 2^e klasse RKVB.

Maar nu werd het wel moeilijk om altijd met Vincent het veld te moeten delen en daarom keek men uit naar een ander veld. Men vond dat in de Schaapsdijk.

Ook wilde men wat professioneler treden en zocht men dus naar een goede trainer. In die tijd speelden ook twee van onze ooms bij Sarto n.l. ome Leo en ome Tino. En blijkbaar kende ze bij Sarto ook ome Janus. Hij was een erg goede atleet en daarom werd hij gevraagd deze taak op zich te nemen. De trainingen onder zijn leiding bestonden in hoofdzaak uit hardlopen, verspringen, speerwerpen, hoogspringen en zo meer. Er kwam wel geen voetbal aan te pas maar de lichamelijke conditie was daar door erg hoog.

De bepaling dat alleen EK'ers lid mochten zijn van Sarto was op de duur niet meer te doen en

Elftal C1 van Sarto

daarom mochten ook leden van St.Thomas bij Sarto komen spelen. Hierdoor werd de keuze om een goed elftal samen te stellen steeds ruimer, terwijl ome Janus tijdens de trainingen er de wind onder had. Het resultaat was dat Sarto in het seizoen 1930/1931 kampioen speelde en eindigde als nr.1 bij de promotie wedstrijden en ging over naar de 1^e klasse RKVB. In 1930 kon men al met een tweede elftal aan de competitie deelnemen.

Ome Janus heeft waarschijnlijk tot ongeveer halverwege de jaren dertig de jongens getraind. Rond die tijd werd de training overgenomen door een oud-NOAD speler Jantje Bertens. De club was in tussen uitgebreid met spelers van het geliquideerde TAC.

Sarto heeft op diverse velden gespeeld, na de Schaapsdijk ging men in 1935 tijdelijk op het veld van Velocitas spelen aan de Elzenstraat. In 1936 had men twee velden met twee kleedkamers aan de Delmerweg en in 1952 ging Sarto 1 tijdelijk bij NOAD en in 1953 tijdelijk bij Broekhoven op het veld spelen. Tot dat in 1953 op een nieuw sportcomplex kon

gaan spelen aan de Gilzerbaan genaamd: "Sportpark Westend". In de loop de tijd komen steeds meer uitbreidingen zoals een kantine, kleedkamers met warm water. Het geheel is nu een modern en geoutieerd sportcomplex waar men trots op kan zijn. Sarto is met de tijd meegegaan en is een moderne, jonge, dynamische vereniging. De visie op het voetbal in de 21^e eeuw blijkt niet anders te zijn dan die bij de oprichting van de club: investeren in de eigen jeugd. Met succes, want alle jeugdselecties spelen op een hoog niveau.

JosephAntz.

De Steenkapper

Familiekrant 34

j.wijdemans@hetnet.nl

april 2015

Deze keer een verhaal over de moeder van tante Martha. Ik heb in april 1977 van tante Martha “de Herinneringen aan mijn moeder” gekregen. Niet alles is verwoord want dan zou het een vervolgverhaal zijn geworden.

Thérèse als jong meisje

De moeder van tante Martha heet Thérèse van Gisbergen. Thérèse is in 1868 geboren in Hooge Mierde. Zij was de oudste van de meisjes en tweede oudste van tien kinderen.

Ze hield van kattenkwaad en iemand voor gek zetten, maar was daar bij nooit gemeen, er was altijd een dosis humor bij.

Vanzelfsprekend moest zij al vroeg mee aanpakken, want haar ouders hadden een boerderij, die vlak voor haar geboorte net gebouwd was. Haar vader was ook wethouder in Hooge Mierde en had het voor elkaar gekregen dat er een verharde weg zou komen over Hooge Mierde en niet over Hulsel. Uit dankbaarheid heeft de bevolking van Hooge Mierde hem een hangklok geschonken met de inscriptie: “Uit dankbaarheid van de bewoners van Hooge Mierde”. Helaas is de klok niet meer in familie bezit.

Toen Thérèse ongeveer 18 jaar oud was ging ze bij dokter Verhoeven in Arendonk werken als dienstbode. Als er tijd over was moest zij ook de dokter helpen met patiënten ontvangen en medicijnen klaar maken. Ook moest zij soms patiënten vasthouden en bloed geven. De fiets van de dokter moest er altijd piekfijn uitzien en in orde zijn. Dat was ook haar werk. Thérèse had ooit in haar jeugd tussen een wiel gezeten van een apparaat dat haar vader had gemaakt. Een dokter uit Hilvarenbeek had de vinger erg ondeskundig “gerepareerd” daardoor zag de vinger er niet meer uit. Dokter Verhoeven vond dat geen gezicht voor een jong meisje en hij zou een collega, die daar zeer deskundig in was, haar laten opereren. Aanvankelijk ging Thérèse daar niet mee akkoord en ten laatste gaf ze toch toe. Ze werd onder narcose gebracht, maar dat lukte niet helemaal en daarom zei ze tegen de dokter: “begint er zo maar aan”. En aldus geschiedde. Haar vinger werd er afgehaald en de hand werd netjes gevormd. Zo mooi zelfs dat men later bijna niet kon zien dat ze een vinger miste.

Nog vijf jaar heeft ze bij de dokter gewerkt, daarna kreeg ze een nieuwe betrekking bij een notaris in Turnhout. Maar dat viel niet zo mee, deze mensen verlangden veel van Thésèse, het verdiende goed maar menselijk contact was er niet. Op een keer had Thérèse een onderbroek

Thérèse van Gisbergen
(Collectie Henny Wijdemans)

gemaakt met kantjes. Trots had ze dat aan haar moeder laten zien, want naaien had ze nooit geleerd. Enkele dagen later was er bij de notaris een feest waar Thérèse mee moest opdienen. Plots liet de Mevrouw aan de bezoekers de onderbroek zien en iedereen lachten om de komische broek. Thérèse was daar niet blij mee en met een rode kop vluchtte ze naar de keuken. Zij vertelden het voorval aan haar ouders en die vonden dat ze daar niet hoefden te blijven. Haar vader wilde dat ze ging leren koken in Tilburg, En zo kwam ze in een hotel aan de Spoorlaan terecht. Tijdens haar verblijf in Tilburg kreeg ze van de vrouw van Dokter Verhoeven het bericht dat de notaris gearresteerd was omdat hij met geld van de cliënten had geknoeid en dat zijn huis en inboedel openbaar verkocht zou worden.

Thérèse was een goede leerling en toen het einde naderde van de kookschool, bood de eigenaar een betrekking aan op een kasteel nabij Arendonk tegen de Nederlandse grens. Het was van een goede vriend van hem en het droeg de naam: "den Tip". De vriend was een rijke fabrikant met twee suikerfabrieken en twee alcoholfabrieken. Zijn vrouw was van geboorte een Française. De hele familie bewoonde het kasteel, zo dat er drie generaties woonden. Er

was volop personeel met allerlei functies en Thésèse werd daar de kokkin. Ze moest alles zelf bakken, brood, gebak, koken en diners klaar maken. De onderlinge verstandhouding tussen het personeel was er erg goed. Alleen de koetsier viel uit de toon, hij briefde aan Mevrouw alles door van het personeel. Toen Thérèse op een keer de postbode een tas koffie had gegeven omdat hij één uur in de hete zon had moeten lopen naar het kasteel, moest zij

bij mevrouw op het matje komen. Die vond niet nodig om de postbode koffie te geven. Daarop antwoordde Thérèse dat ze de koetsier nooit koffie hoefde te geven want die had genoeg aan de wijn uit de wijnkelder en op vrije dagen kon hij behoorlijk aangeschoten zijn. Spoedig wist het hele personeel waarom Thérèse bij mevrouw had moeten komen, zij hadden al langer het vermoeden dat de koetsier een verklikker was.

Thérèse zag haar kans schoon om de koetsier een hak te zetten. Ze had de restjes van de wijnflessen verzameld en in een wijnfles gegoten. Van de puree, die ze die middag had gemaakt had ze wat natte zooi overgehouden. Toen de koetsier de keuken in kwam vroeg ze langs haar neus weg of hij zin had in een glas wijn. En natuurlijk trapte hij daarin. In een teug had hij het goedje door zijn keelgat gegoten en terwijl hij dat deed goot Thérèse de slappe puree in zijn broek. Toevallig kwam mevrouw binnen, waarop Thérèse zei: "Mevrouw kijk eens de koetsier heeft weer gedronken en zo erg dat hij het in zijn broek heeft gedaan". De koetsier wist niet wat hij moest zeggen. Mevrouw stuurde hem naar zijn kamer voor een andere broek, maar zo ver kwam hij niet want hij kreeg plotseling erg hoge nood.

Door het vele werk werd het Thérèse wat te veel, ze werd overspannen en werd ziek. Ze had veel hoofdpijn en werd krikkel en humeurig. Dat werd zo erg dat ze in een overspannen toestand de aardappelen voor de heer des huizes zijn voeten smeed met de mededeling dat hij zelf maar moest koken als hij het beter kon. Ze nam de benen en ging naar huis. Na thuis veel gerust te hebben voelde zich weer beter en wilde graag weer gaan werken, maar op dat drukke kasteel had ze niet zo veel zin. Ze kreeg werk bij een boer in Tilburg, maar dat was maar van korte duur. Het ging er daar niet zo hygiënisch aan toe en zocht daarom een andere werkkring. Die vond ze bij boer Smulders aan de Lange Nieuwstraat. Maar die bleek weer te veel te

zuipen en sloeg zijn vrouw. Op een keer had hij haar tot bloedens toe geslagen en toen greep Thérèse in. Zij greep hem bij zijn haarbos, trok hen achterover, sleepte hem de stal in en sloeg hem een paar maal met zijn hoofd tegen de muur. Hij zakte als een pudding ineen en verschrikt dacht ze, dat ze hem dood geslagen had. Maar gelukkig begon hij te kreunen en toen liet ze hem zijn roes maar uitslapen. De vrouw ging bij haar ouders wonen en die deden aangifte bij de politie. De boer bleef drinken en dat werd uiteindelijk zijn dood. Twee jaar later stierf ook de boerin en Thérèse ging weer terug naar Hooge Mierde.

Brussel en haar huwelijk

Via de pastoor kreeg ze een adres in Brussel, het waren goede kennissen zonder kinderen. Thérèse nam de baan aan. Het was een kasteeltje in Anderlecht aan de buitenkant van Brussel. Mijnheer was fabrikant van wijn en distillaties. Het beviel haar daar goed, de pastoor kwam nog al eens op bezoek en via hem kon ze brieven mee naar huis geven. Op een keer had ze enkele verlof dagen en kon ze naar huis. Maar ze ging via Antwerpen naar het klooster waar haar zus Rosalie verbleef. Ze mocht ze maar eventjes spreken en kreeg in de gaten dat het haar niet zo goed ging. Moeder overste deed haar uitgeleide maar vroeg of ze eerste eventjes in de kapel wat ging bidden en of ze daarna naar haar kantoor wilde komen. Aldus deed Thérèse, in de hoop haar zus nogmaals te zien. Doch dat liep anders, moeder overste dacht dat Thérèse wel non zou willen worden. Ja dat wilde ze wel zei ze: “maar niet in dit klooster, maar dat van St. Adriaan, waar twee paar schoenen voor een bedje staan”. Later bleek dat haar zus daardoor het leven zuur werd gemaakt in het klooster. Vader van Gisbergen ging naar het klooster en nam zijn dochter mee naar huis.

Thérèse was intussen bijna 41 jaar en begon na te denken hoe het nu verder moest. Het dienen gaf haar geen voldoening meer en thuis waren zusters genoeg om haar moeder te helpen. Ze maakte haar zorgen kenbaar aan de kapelaan van de St. Guido parochie. Die vertelde haar dat er een man was waarvan de vrouw was overleden en hij bleef met vier kleine kinderen achter. De goedgehartige Thérèse had meteen medelijden met deze man en zo trouwde zij op 2 april 1902 met Henri Brutsaert. Hij had een handel en een café “des Flanders” aan de rue de la Montagne in Brussel. Thérèse’s eerste kindje, Maria, werd daar geboren, maar het wilde niet groeien. De dokter raadde haar aan met het kindje de stad uit te gaan naar het platteland. Dat zag Thérèse niet zo zitten en dus vroeg ze haar ouders of het kindje bij hen kon opgroeien. Zo gebeurde het en tot haar 16e jaar heeft ze in Hooge Mierde gewoond. Achteraf vond Thérèse dat eigenlijk niet zo’n goed idee, om een kind niet in het eigen gezin te laten opgroeien.

Door het vele werk in het café had ze niet veel tijd om te treuren, het leven ging door. Met veel plezier runde ze het café. Na enkele jaren verkochten ze het café en vertrokken naar Veurne waar haar man een hotelcafé had overgenomen. In dit café werd haar tweede dochter geboren (tante Martha.) Thérèse had geen aard in het café en daarom begon haar man aan de haven een grossierderij en een detailhandel. Daar vond ze het gezellig en daar heeft ze met veel plezier gewoond. Daar ook werd de tweeling geboren, Jozef en Gabrielle.

De Grote Oorlog

Maar er dreigde al weer een nieuw gevaar, de Grote oorlog met Duitsland. Het kanaal achter hun huis was een zijkanaal van de IJzer. De hele buurt werd onder water gezet door

Echtpaar Henri Brutsaert en
Thérèse van Gisbergen
(Collectie Henny Wijdemans)

Karel Cogge

sluismeester Karel Cogge. Hij zette de sluis open, en zo bleven de Duitsers daar steken. Thérèse en haar gezin moesten vluchten naar Brussel en kregen onderdak bij familie. Henri Brutsaert kocht een kruidenierszaak aan de Haechtsesteenweg in Schaarbeek, maar al spoedig legden de Duitsers daar beslag op en eiste de hele winkelvoorraad. Ook de twee oudste zonen van Henri moesten bij het leger. Een was al snel terug en de andere ging via Nederland naar Engeland. Door een vergissing werd haar echtgenoot opgeroepen voor het leger. Maar hij verstopte zich in een diepe kuil maar na zes maanden werd hij ziek en ging terug naar huis. Er werd honger geleden, de rantsoenen waren lang niet toereikend. Ze hoorden ook geen nieuws van de twee oudste zonen en

wisten niet eens of ze nog in leven waren. Op een dag kreeg Thérèse bericht dat haar moeder stervende was. Ze wilde naar Nederland maar de grenzen waren dicht. Ze probeerde een pas te bemachtigen dat uiteindelijk gelukte. Ze vertrok per trein naar Antwerpen en wilde daar overstappen naar Turnhout. Maar dat werd haar belet, ze moest blijven zitten en terug rijden naar Brussel. Ook daar mocht ze niet uitstappen en kwam aan de Duitse grens terecht. Daar vroeg ze of ze uit mocht stappen maar een Duitse soldaat beduidde haar dat ze een spionne was en dat er werd doorgereden naar Duitsland. In Aken aangekomen werd ze in een kamp gezet. Na twee dagen ondervraging werd ze doorverwezen naar Dusseldorf die haar probleem konden oplossen. Na tien dagen kreeg ze te horen dat alles op een vergissing berustte, er was een stempel te weinig gezet en dus was ze vrij. En daar stond ze dan in Dusseldorf, op straat, met goede papieren maar geen geld en geen tas meer. Ze wist het Nederlandse Consulaat te bereiken en vertelde daar haar problemen. Ze kreeg geld en papieren en kon uiteindelijk naar Nederland vertrekken. Toen ze in Hooge Mierde aankwam was haar moeder al overleden en begraven. Vol verdriet vertrok ze terug naar Brussel naar haar man en kinderen. Na de oorlog kwamen de twee oudste zonen gelukkig gezond en wel terug.

In 1924 stierf Henri Brutsaert, 58 jaar oud. Thérèse bleef met haar vier dochters achter, de zonen van Henri waren al het huis uit. Ze hield het in Brussel niet meer uit en wilde terug naar Nederland. Ze trok naar Tilburg. Haar oudste dochter gaf les in naaien en borduren in een fabriek en de tweede (tante Martha) werd winkelmeisje in de radiozaak van Van Boxtel. Haar zoon Jozef was elektricien. Thérèse besloot een zaak in elektriciteit en loodgieterswerk in Reusel te beginnen. En zo gingen ze allen in Reusel wonen. Ook Jozef en zijn vrouw woonden bij haar in. Tot dat haar schoondochter na enkele jaren zei, dat ze moest vertrekken uit het huis want anders zou zij vertrekken. Thérèse vertrok bedroefd nog dezelfde dag uit haar eigen huis om verdere ruzie te voorkomen en ging bij haar dochter Martha in Tilburg wonen. Nog dertien jaar heeft ze bij Tante Martha en ome Frans ingewoond tot ze op hoge leeftijd, 83 jaar, op 20 oktober 1951 is overleden. Alle kinderen van Tante Martha kijken met plezier terug naar hun oma Thérèse van Gisbergen. Veel heeft ze meegemaakt maar haar humor heeft haar steeds door het leven geloodst.

Naar een verhaal opgetekend door Tante Martha.

JosephAntz.

De Steenkapper

Familiekrant 35

j.wijdemans@hetnet.nl

mei 2015

Tim Wijdemans

In Tilburgse Koerier stond een artikel over **Tim Wijdemans**. Natuurlijk heb ik meteen gezocht of hij ergens in de stamboom zat. En ja, hij zit er in.

Tim Wijdemans is zoon van Johannes Ludovicus Maria Wijdemans x Christina Adriana Cornelia Maria van Iersel. Tim heeft nog een broer Max. Tim is geboren te Tilburg 6 oktober 1985.

links Dhr. Gimbrère, rechts Tim Wijdemans

Tim is een neef van Eefje Wijdemans die besproken is in Familiekrant 27.

Tim vormt vanaf 17 april 2015 samen met Ton Gimbrère de nieuwe directie van Bonheur Horeca Groep. Dhr. Gimbrère is de algemeen directeur en Tim Operationeel directeur. Samen gaan ze de uitdaging aan om het bedrijf in de volgende fase van het bestaan verder te ontwikkelen. Tim studeerde aan de Rooi Pannen en de NHTV. Bij Bonheur is hij in 2007 gestart als partymanager en groeide door tot operationeel manager van

het Koning Willem II stadion en Prise d'eau. In zijn nieuwe functie krijgt hij de leiding over de operationele afdeling van alle activiteiten. Bij Bonheur werken 95 mensen in vaste dienst. Bij de Bonheur groep hoort o.a. Bonheur Auberge, Villa de Vier Jaargetijden, Koning Willem II stadion, En Trada de grote toren met het typisch schuine dak, langs de A 58 en Prise d'eau.

Catherine Wijdemans

Op mijn zoektocht door het internet kwam ik een **Catherine Wijdemans** tegen. Ze was geboren in St.Joost ten Noode, behorende onder Brussel, op 26 oktober 1867. Ze was gehuwd met **Eugenius Willem Guljé** geboren te Breda op 1 maart 1848. Eugenius was lid van de Hoge Raad.

Van Catherine weten we verder niets dan dat ze met haar man is vertrokken naar Elsene ook behorende tot Brussel op 28 april 1919.

Haar man was een zoon van de politicus Norbertus Reinier Hendrik Guljé. Hij werd geboren in 's-Hertogenbosch op 5 juni 1808 en overleed te Breda op 3 juli 1885 en was te Brussel gehuwd met Maria Josepha Anna Mensing geboren te Rotterdam op 9 september 1810 en te Breda overleden op 3 juni 1880. Norbertus was Zeepzieder- en Oliefabrikant.

Eugenius en Catherine kregen vier kinderen

De oudste was een zoon **Felix Hendrik Eugenius**, hij werd geboren in 's-Gravenhage op 26 juni 1893 en in Leiden vermoord op 1 maart 1946. Daarover dadelijk meer. Hij was gehuwd met Johanna Hartman geboren in Den Helder op 17 oktober 1896. Ze zijn op 16 juli 1918 gehuwd.

Het tweede kind was **Eduard Karel Hendrik** geboren te 's-Gravenhage op 2 augustus 1894. Hij was gehuwd te Roermond op 12 september 1922 met Victoire Jeanne Maria Berger die te Roermond was geboren in 1901

Hun derde kind was een dochter **Elisabeth Maria Josephine** geboren te 's-Gravenhage op 19 juli 1898.

Het jongste kind was **Hendrik Julius** geboren te 's-Gravenhage op 22 september 1899. Hij huwde te Amsterdam op 18 september 1928 met Jeanne Marie Célestine Storms. Zij werd geboren te Weesp in 1900. Hendrik was arts. Ten tijde van zijn huwelijk was zijn vader overleden en zijn moeder woonde nog steeds in Elsene.

De moord op Felix Hendrik Eugenius Guljé

Felix Hendrik Eugène Guljé was een werktuigbouwkundig ingenieur, die na zijn studie werkzaam was bij de Hollandsche Constructie Werkplaatsen (HCW) in Leiden. Na de functie van hoofdingenieur te hebben vervuld was hij directeur. Hij was ondervoorzitter van de afdeling Grootbedrijf van de Kamer van Koophandel en landelijk voorzitter van de Algemene Katholieke Werkgeversvereniging. Toen deze tijdens de oorlog verboden werd, bleef hij deze organisatie vanuit de illegaliteit leiden.

Na de Tweede Wereldoorlog werd hij op grond van zijn functie bij de HCW verdacht van economische collaboratie. Daardoor zat hij van augustus tot oktober 1945 gevangen en stond vervolgens onder huisarrest.

Op 1 maart 1946 werd 's avonds omstreeks tien uur aangebeld bij de woning van Guljé aan de Van Slingelandtlaan in Leiden. Zijn echtgenote trof een ongeveer veertigjarige vrouw aan de voordeur, die erop stond persoonlijk een brief te overhandigen aan Guljé. Even later hoorde mevrouw Guljé een schot, waarna ze haar man neergeschoten vond in de gang. Guljé overleed kort daarna.

De aanslag kreeg veel aandacht van de media en werd alom afgekeurd. Op 6 maart 1946 vond in Oegstgeest onder grote belangstelling de uitvaart plaats. Tijdens de dienst werd gesproken door onder meer politicus en verzetsman Jaap le Poole, die memoreerde dat Guljé hem tijdens de oorlog had geholpen met verzetsactiviteiten en dat hij korte tijd ondergedoken had gezeten bij de familie Guljé.

De politie vond geen aanknopingspunten die hadden kunnen leiden tot een oplossing van de zaak. Enkele maanden na de moord werd het onderzoek op een laag pitje gezet. In 1948 werd het definitief gestaakt.

In januari 2011 bekende de 96-jarige Atie Ridder-Visser uit Rotterdam, Felix Guljé te hebben doodgeschoten. Ze deed dit in een brief aan burgemeester Henri Lenferink van Leiden.

Atie Visser emigreerde in 1947 naar Nederlands-Indië, daarom zou zij niet op de hoogte zijn geweest van de aandacht die de zaak in de media had gekregen. Ze zei al die jaren nooit te

Felix Guljé

hebben geweten dat Guljé actief was als verzetsstrijder en dat de beschuldigingen van collaboratie onterecht waren.

Atie Ridder-Visser overleed op 20 augustus 2014 op honderdjarige leeftijd.

Ik heb nog gezocht naar Catherine Wijdemans, zij moet in Brussel zijn overleden na 1928 en redelijker wijs vóór 1967.

Op het digitale archief van Brussel is ze niet te vinden!

JosephAntzn

De Steenkapper

Familiekrant 36

j.wijdemans@hetnet.nl

juni 2015

Tweede Pinksterdag was er in Goirle de jaarlijkse Streetrace. Dave van Leo van ome Tino doet elk jaar mee. Dit jaar had hij veel pech. Op het moment dat hij de hindernis nam en zeven treden naar beneden ging, ging zijn ketting er af. Dan is vooraan eindigen verkeken. Hij was niet de enige, zo waren er meer en de bidons vlogen ons om de oren. Het is jammer voor Dave, volgende keer beter.

Jacobus Ludovicus en Leonardus Josephus Wijdemans

Overgrootvader en opa Wijdemans waren beiden metselaars. Ze namen ook werk aan. Ik heb daarom de aanbestedingen opgezocht in de Nieuwe Tilburgsche Courant en de Tilburgsche Courant. Meestal zijn die berichtjes in die kranten identiek. Ik heb opgezocht welke bouwwerken zij gemaakt hebben. Hun namen komen bij veel aanbestedingen voor, maar meestal hadden ze te hoog ingeschreven. Toch vond ik er enkele die aan hen gegund waren. Zo vond ik op 8 juni 1902 een gunning voor J.Wijdemans en Zoon.

Blijkbaar heeft opa met zijn vader samen dat karwei aangenomen.

Het bouwwerk dat zij hebben aangenomen is het Casino aan de St. Josephstraat.

Dit café werd in 1902 aan de Oisterwijksebaan (Sint Josephstraat) geopend door Martinus van Rosmalen. Het karakteristieke pand op de hoek was een ontwerp van architect Jos Donders.

Lange tijd was het etablissement in handen van de familie Kolen en van de Trappisten. In 1928 kreeg het de naam Casino. Van 1957 tot 1989 werd het uitgebaat door de familie Meulenbroek en kreeg het vooral bekendheid als de plek waar vele jaren het theorie-examen voor het autorijbewijs werd afgenomen.

Van 1989 tot 2007 was Casino in gebruik door studentenvereniging Plato. In 2009 werd het pand deels gesloopt en vanaf 2010 verbouwd, met behoud van de oorspronkelijke gevel. Daarachter werd eveneens in 2010 nieuwbouw gerealiseerd.

Het tweetal heeft het karwei aangenomen voor f4120,--

Een volgende aanbesteding vond ik op 25-9-1903. Hier neemt overgrootvader alleen het karwei aan. Het is een onderhandse aanbesteding van drie woningen van architect P.Hendriks

voor rekening van de Wed. Wouters. Helaas heb ik niet kunnen vinden waar de huizen werden gebouwd.

Op 28-8-1909 is er een volgende aanbesteding voor onze overgrootvader. Het is een café met bovenwoning voor Dhr. A. Cleverens en getekend door architect C.J.H. van Domburg. Het metselwerk werd voor f2249,-- aangenomen door onze overgrootvader en het timmerwerk voor f2323,-- door C.Brants.

AANBESTEDING.

Gisteren werd voor rekening van den heer A. Cleverens door C. J. H. van Domburg aanbesteed het bouwen van een Café met bovenwoning.

Ingeschreven werd als volgt:

	Metselw.	massa
F. van Riel, Tilburg	f 2688	
H. van Ostagen, Tilburg	- 2678	
Joh. Groenen, Tilburg	- 2548	
G. Schoonis, Tilburg	- 2540	
P. Spapens, Goirle	- 2500	
F. de Kinderen, Tilburg	- 2478	5371
F. Schaurkens Tilburg	- 2380	
A. Mols, Tilburg	- 2377	
A. van Tongeren Tilburg	- 2357	
J. Wijdemans Tilburg	- 2249	
	Timmerw.	
J. Waterschoot, Tilburg		5995
W. v. Loon, Tilburg	2984	
H. Aarts, Tilburg	2797	
P. v. Domburg, Tilburg	2790	
N. v. Berkel, Tilburg	2778	
W. Panis, Tilburg	2525	
H. Koolen Tilburg	2500	
H. Maas, Tilburg	2498	
C. Brants, Tilburg	2323	4568

Ik heb Cleverens in het archief nagezocht en vond Adrianus Cleverens die in 1858 in Tilburg is geboren, van beroep koperboorder bij het Staats Spoor. Hij gaat in 1883 naar Losser en huwt daar hetzelfde jaar met Gezina Oelderink, geboren in Losser in 1859. Het gezin blijkt nadien vertrokken te zijn naar het Duitse Epe. Drie kinderen van hem zijn daar geboren. In 1887 komt hij toch weer via Losser naar Tilburg en gaat wonen aan de Enschootsebaan en heeft daar een winkel. In Tilburg worden nog twee kinderen geboren. Volgens de gezinskaart gaat hij met zijn gezin op zeker moment op het adres Koestraat 68 wonen. Vanaf september 1910 wonen ze aan de Molenstraat 105. Waarschijnlijk werd het te bouwen café aan de Molenstraat gebouwd. Op welk adres heb ik niet kunnen achterhalen. Het gezin heeft ook in die straat gewoond op nr. 146 en 103. Of hij zelf het café heeft uitgebaat, heb ik niet kunnen vinden. Op het laatste adres (nr.

103) overlijdt zijn vrouw op 30 maart 1913. Tijdelijk woont hij in 1914 op nr. 127 en daarna weer op nr. 103. Op dit adres huwt hij de tweede keer met Johanna Zomers, weduwe van Hendrik Verhees. Hendrik Verhees is een achterneef van Tante Jo Wijdemans-Verhees. In 1920 verhuizen ze naar Kruisstraat 24 en twee jaar later naar nr. 49. Op dit adres overlijdt in 1925 zijn tweede vrouw. Hij verhuist nadien naar de Nijverstraat en de Schaepmanzijstraat. In 1927 gaat hij naar het St.Josephgesticht en overlijdt daar in 1932.

In 1910 neemt opa Wijdemans twee bouwwerken aan. Het eerste in juli en dat zijn drie woonhuizen voor dhr. J.H. Swinkels, getekend door architect van Domburg. Opa schrijft voor het metselwerk in voor f3800,-- en het timmerwerk wordt gedaan door F. Maes voor f3025,-- Ook hier heb ik geen adres kunnen achterhalen. De enige J.H. Swinkels die ik kon vinden was een locomotiefbankwerker die woonde in 1911 nog aan de Lovensche weg en in 1919 aan de Gasstraat. Mogelijk stonden deze huizen aan de Gastraat.

Het tweede karwei nam hij aan in augustus 1910, ook weer van architect van Domburg voor de kinderen Janssens. Het metselwerk nam hij aan voor f2149,-- en het timmerwerk werd aangenomen door A. v/d Wouw voor f1585,--. Ook hier ontbreekt het adres.

Tot 1927 is er niets meer te vinden. Opa heeft intussen het bouwbedrijf "bouwassociatie Tilburg" opgericht met nog enkele kompanen. Juist op het einde van 1927, nl. 31 december neemt hij twee woonhuizen aan in de Gerard de Bondtstraat. De architect is Arn. van Poppel en de woonhuizen zijn voor rekening van de heren A. van Dooremaal en A van Gerven. Het bouwbedrag is f11059,--.

Deze bewoners heb ik wel kunnen traceren. Arnoldus van Gerven was geboortig van Diessen en was walbaas. Hij was getrouwd met Lamberdina van Dijk, geboortig van Moergestel. Zij woonden aan de Elleboogstraat en nadat hun woning gereed was aan de Gerard de Bondtstraat 17. Later is hij chauffeur van beroep.

In de andere woning komt een zoon te wonen van van Dooremaal nl. Josephus van Dooremaal. Hij is bankwerker bij de NS en tweemaal getrouwd. De eerste keer met Adriana van Belkom en die overlijdt in 1925. De tweede keer met de weduwe Anna Smolenaars-van Diessen. Zij is kapster van beroep. Zij komen te wonen op nr. 19. Of dit een kapsalon is geworden is niet bekend.

Het laatste wat opa Wijdemans met de bouwassociatie bouwt is een landhuisje voor de dames A en C van Dijk, aan de Bredaseweg 320. Het is een ontwerp van architect Constant Panis en het wordt aangenomen voor f12.637,--

Op 29 oktober 1929 wordt de Tilburgse Bouwassociatie opgeheven. Ome Ben

heeft ooit verteld dat dit een gevolg was van fraude door een van de mede firmanten.

Opheffingen.

Showroom Machinefabriek Venco, Tilburg, Telefoonstraat 5, Showroom.
Coop. Vereeniging tot het aannemen en uitvoeren van bouwwerken „Bouwassociatie” G.A., Tilburg, Ringbaan West 211, Aanneming van bouwwerken, V.: J. de Kort; H. Kneepkens en L. J. Wijdemans, allen te Tilburg.

Op 14 oktober 1902 laat overgrootvader Jacobus Ludovicus Wijdemans drie huizen met schoppen, erf en tuin verkopen aan de Kruisstraat door notaris Loven in het koffiehuis van den Blerk aan de Gasthuisstraat. De woningen werden verhuurd voor f1,50 per week. De verkoop werd ingezet op f2800,--

Enkele jaren later in mei 1911 verkoopt hij zijn eigen huis en erf in de Schoolstraat N 6541. de inzet is verhoogd tot f2100,--. Dat moet Schoolstraat nr. 15 waar hij vanaf 1909 woonde en verhuist in 1911 naar prinses Sophiastraat 36.

Ook in dat jaar later wordt via een rechtelijk bevel de toebehorende huizen van Jacobus Wijdemans en C. Brands openbaar verkocht. De huizen bevinden zich tegenover het pleintje

dat naast de Wilhelminaschool ligt (huidige Veldhovenring.) Ze worden geveild in twee kopen. Notaris Maas doet de verkoop. De kopen staan op f2850,-- en f2260,- of de massa van de kopen op f6100,--

Typisch is dat zijn mede verkoper de aannemer van timmerwerken is die met overgrootvader het café van Cleverens heeft gebouwd aan de Molenstraat.

Maar we zijn er nog niet want in juli 1912 wordt wegens vertrek de inboedel van het erfhuis prinses Sophiastraat 36 van overgrootvader Wijdemans verkocht door notaris Buddemeijer. In de advertentie staat precies vermeld wat er verkocht wordt. Overgrootvader vertrekt dan naar Roermond, maar komt nog hetzelfde jaar weer terug en gaat dan in de Schoolstraat nr. 6 wonen. Zijn dochter Godefrieda, die ook op Schoolstraat 36 bij haar vader heeft gewoond, gaat na de verkoop op nr. 35 wonen in de prinses Sophiastraat.

ERFHUIS
wegens vertrek.

PAUL BUDDEMEIJER
is voornemens
op **Maandag 15 Juli 1912**
's middags 2. uur,
op verzoek en ten huize van den heer
Jac. Wijdemans, Prinses-Sophiastr. 36,
à contant publiek te verkoopen :
een **netton Burger-inboedel** als:
kasten, ladetafel, ledikanten en bedden,
damesrijwielen, stoelen, tafels, spiegels,
schilderijen, huis- en keukengerief,
aardewerk, reguleur, naaimachine,
kachels, waschketel, worstmachine, enz.
Vooris: een loods met pannen, kippenren, toonbank, enz. 5430
Van 1 tot 2 uur kijkdag.

Opa en Oma Wijdemans woonden met hun gezin aan de Van Dijkstraat die behoorde tot de parochie Margarita Maria Alacoque. De kerk aan de Ringbaan West. Deze kerk werd gebouwd in de jaren 1921-1922 volgens een ontwerp van architect H.Bonsel. De aannemer was J.van Riel uit Tilburg. Het was een bouw met vele stakingen en financiële tegenvallers. Na de heilloze 3e staking (vanaf 12 Juni tot 13 Augustus 1922) werd met bovenmenselijke drift gewerkt om de kerk af te hebben op 10 december 1922. De oorzaak van die financiële moeilijkheden waren o.a. de duurte van materialen en lonen na de oorlog van 1914-1918 en de financiële teruggang van Tilburg. De bouw van kerk en pastorie gingen dus ver de begroting te boven. Deze financiële zorgen hadden de oorzaak dat er in 1922 weinig of geen geld meer was om aan de zijkant van het kerkterrein een omrastering en een schansmuur te plaatsen. Daarom kwam pastoor Klijn naar opa Wijdemans (omdat zijn vertrouwen in de aannemers tot onder het nul punt was gedaald) met de vraag of hij deze omrastering en schansmuur wilde bouwen... gratis en voor niets. Doch opa zei: "ik heb 11 mondjes open te houden, dus daar komt niets van in". Na veel onderhandelen heeft opa dat karwei aangenomen, echter niet gratis. Wat de prijs geworden is zal altijd wel een geheim blijven.

JosephAntzn.

De Steenkapper

Familiekrant 37

j.wijdemans@hetnet.nl

juli 2015

Dit is de laatste steenkapper voor de vakantie, in september komt de volgende. Maar er is familie nieuws, Estee van Luijck heeft zondag 12 juli 2015 haar zwemdiploma gehaald. Zij is de dochter van Börn en Mirka van Luijck en kleindochter van Hans en Frida van Luijck. Estee proficiat met je zwemdiploma. En natuurlijk hebben we daar foto's van.

Oma Wijdemans: Gerardina van Gerwen

Totnogtoe heb ik nog maar weinig over de voorfamilie van oma Wijdemans geschreven.

In krant nr.7 heb ik vermeld dat oma een dochter is van Anna Manni en Anthony van Gerwen. Anthony was al een keer getrouwd geweest met de uit Udenhout afkomstige Cornelia Schraven. Uit het huwelijk met Cornelia Schraven werden vier kinderen geboren. Hendrik in 1866 en was gehuwd met Maria de Bakker; Lucia in 1872 en was gehuwd met Alphons Bax, de ouders van oom Antoine Bax; Maria in 1873 en is op 23 jarige leeftijd overleden; en ten slotte Peter Alexander in 1875, maar werd slechts drie dagen oud.

Anthony was schoenmaker van zijn vak en was lid van het schoenmakersgilde St.Crispinus en Crispinianus. In oktober 1874, hij is dan 31 jaar, vertrekt hij met zijn vrouw en drie kinderen naar Brussel. Je kunt je afvragen wat hij daar als schoenmaker te zoeken heeft. Zijn vrouw was reeds in verwachting van Peter Alexander. Maar reeds na ruim vier maanden vertrekt hij met zijn gezin weer terug naar Tilburg. Op de dag van aankomst wordt Peter Alexander geboren. En zoals reeds vermeld overlijdt hij drie dagen later. En weer drie dagen later overlijdt zijn moeder. Waarschijnlijk ging het in Brussel al niet erg goed met haar en zijn ze

hals over kop naar Tilburg terug gegaan. Waren er complicaties opgetreden of is Cornelia Schraven ziek geworden vanwege heimwee? Dat zullen we wel nooit te weten komen.

Dochter Lucia gaat in 1893 terug naar Brussel en gaat er als dienstbode werken. Waarschijnlijk had zij al verkering met Alphons Bax, want die gaat in september 1899 ook naar Brussel en zij trouwen daar in oktober 1899. Alphons is schilder van zijn vak. Zij gaan samen in Brussel wonen aan de Anderlechtse steenweg. Daar wordt oom Antoine geboren en er moet nog een oudere broer Jan geboren zijn. Maar dat is niet helemaal duidelijk.

Na het overlijden van Cornelia Schraven is Anthony van Gerwen gehuwd met Anna Manni.

Anthony van Gerwen is een zoon van Petrus van Gerwen en Gerardina van den Bergh. Waarschijnlijk is oma Wijdemans naar haar oma Gerardina van den Bergh genoemd. Petrus en Gerardina hebben zes kinderen, vier jongens en twee meisjes. De twee meisjes zijn onder de vier jaar gestorven. De vier jongens: Hendrik, Anthony, Bernardus en Ludovicus zijn allen

schoenmaker en evenals hun vader lid van het schoenmakersgilde St. Crispinus en Crispinianus. Het lijkt er op dat Hendrik, Bernardus en Ludovicus samen een schoenmakerij hebben gehad, daar ze alle drie failliet worden verklaard rond augustus 1908. Anthony was ook schoenmaker maar van hem wordt in de volkstelling niet vermeld dat hij failliet is verklaard. Vader Petrus en enkele van zijn broers zijn de laatste schoenmakers in deze generatie, ook vindt er hier tussen zijn broers en zusters een verschrijving plaats. Een gedeelte heet Van Gerwen en een gedeelte Van Gerven. En van de laatste gaan hun nakomelingen

als Van Gerven door het leven. Ook de opa van Anthony heet Van Gerven. Terwijl die zijn vader zowel als Wilhelmus van Gerwen als van Gerven voorkomt, terwijl zijn vader weer Henricus van Gerwen heet. Ook is Petrus de eerste generatie die in Tilburg is geboren. Al zijn voorouders zijn geboren, gehuwd en overleden in Hilvarenbeek. Henricus van Gerwen moet rond 1710 geboren zijn in Hilvarenbeek en hij was daar "Nagt-roeper", d.w.z. Hij riep de uren en zorgde voor de veiligheid van de Bekenaren.

Het schoenmakersgilde in Tilburg had een eigen vaandel, zoals te zien is op de bijgaande foto. Behalve het vaandel is er ook nog een lijst van afgestorvenen van het gilde, waarop de datums staan wanneer zij zijn overleden. In de 2^e rij, 6^e van onderen daar staat C. van Gerwen, overleden 16 juli 1883. Dat is de oom van Anthony van Gerwen, dus broer van zijn vader. In de 3^e rij, 2^e van boven staat Anthony van Gerwen zelf, overleden op 5 mei 1887. En tenslotte ook in de 3^e rij, 15^e van boven, daar staat zijn vader, Petrus van Gerwen, overleden op 25 juli 1892.

Lijst der afgestorvene leden van het gilde

S^T. CRISPINUS EN CRISPINIANUS

TE TILBURG

M. van Giffen 1818			
M. van de Boven 1819			
M. de Beer 1820			
A. Smulders 1821			
H. de Wit 1822			
P. Borne 1823			
J. van Beek 1824			
M. Heggendoren 1825			
J. de Groot 1826			
J. Keldraars 1827			
J. Smans 1828			
M. den Heer 1829			
H. Kruijzen 1830			
C. Castelijns 1831			
G. Keenen 1832			
J. Lemmens 1833			
J. Brands 1834			
J. Biers 1835			
J. Doolstra 1836			
M. van Gestel 1837			
P. de Gijssels 1838			
J. van den Bosch 1839			
F. de Hart 1840			
A. Graafmans 1841			
C. Deenen 1842			
W. van Tijen 1843			
C. Bui 1844			
J. van Gylens 1845			
D. Pich 1846			
D. Kromelaar 1847			
C. van Stiel 1848			
J. van Ervecht 1849			
A. Kruelen 1850			
J. van Bell 1851			
M. Schreygers 1852			
L. Philipsen 1853			
W. van der Veld 1854			
J. de Buijn 1855			
W. K. van 1856			
H. Ullens 1857			
C. Hendrick 1858			
C. Bree 1859			
C. Gerven 1860			
C. Ullens 1861			
J. Bux 1862			
C. Pistor 1863			
A. Boijer 1864			
C. van Kool 1865			
A. Dierckx 1866			
T. de Gerven 1867			
J. de Gerven 1868			
J. de Gerven 1869			
J. de Gerven 1870			
J. de Gerven 1871			
J. de Gerven 1872			
J. de Gerven 1873			
J. de Gerven 1874			
J. de Gerven 1875			
J. de Gerven 1876			
J. de Gerven 1877			
J. de Gerven 1878			
J. de Gerven 1879			
J. de Gerven 1880			
J. de Gerven 1881			
J. de Gerven 1882			
J. de Gerven 1883			
J. de Gerven 1884			
J. de Gerven 1885			
J. de Gerven 1886			
J. de Gerven 1887			
J. de Gerven 1888			
J. de Gerven 1889			
J. de Gerven 1890			
J. de Gerven 1891			
J. de Gerven 1892			
J. de Gerven 1893			
J. de Gerven 1894			
J. de Gerven 1895			
J. de Gerven 1896			
J. de Gerven 1897			
J. de Gerven 1898			
J. de Gerven 1899			
J. de Gerven 1900			

R. I. P.

In de volgende familiekrant, in september, komen verhalen over Tante Anny en Oom Erich. Ik heb hierover contact met Karl-Erich, hij heeft een lang verhaal met vele foto's gestuurd.

Joseph Antz.

De Steenkapper

Familiekrant 38

j.wijdemans@hetnet.nl

september 2015

Kroniek Familie Erich en Anny Voss – Wijdemans. Deel 1

Voorafgaande Opmerking

Wij, de kinderen van Anny en Erich Voss hebben met het verstrijken van de jaren meermalen pogingen ondernomen, om de geschiedenis van de familie op te schrijven. De vraag van onze neef Joseph in maart 2015 was uiteindelijk aanleiding, om er mee te beginnen. Documenten en foto's die er nog bestonden werden bekeken, en sommige dingen werden afzonderlijk onderzocht. Daaruit is de navolgende familie kroniek ontstaan die de tijd tot kort na de Tweede Wereldoorlog omvat.

Het was een beetje moeilijk omdat de gebeurtenissen die meer dan 70 jaren geleden zijn, en er niemand meer in leven is die wij zouden kunnen vragen.

Van onze verwanten heeft in de vroege jaren na de oorlog ook niemand iets verteld. Over de redenen kunnen wij alleen maar gissen. Dergelijke ervaringen hebben ook andere mensen van onze generatie ondervonden. Ook de scholen en de media hebben de oorlogstijd tot in de zeventiger jaren genegeerd.

Voor deze kroniek zijn er alleen maar gegevens en gebeurtenissen opgeschreven die aantoonbaar, bewijsbaar en gewaarborgd zijn. Sommige alhoewel belangwekkende verhaaltjes zijn weggelaten, omdat ze niet controleerbaar, tegenstrijdig of op basis van beschikbare gegevens onlogisch zijn.

De grootouders en ouders

Friederich Karl Voss en Julia Hulda Franke

Onze grootouders:

Friedrich Karl Voss, *16.07.1873 - †30.09.1915, hij was haspelmeester in een textielfabriek en Julia Hulda Voss, geb. Franke, *05.04.1873 - †02.04.1940

Zij zijn op 22.05.1897 burgerlijk en in de kerk (Protestants) getrouwd en werden begraven op het kerkhof Wuppertal-Barmen, Heckinghauserstrasse.

De ouders van onze grootvader, dus onze overgrootouders waren:

Friedrich Emmanuel Voss en Alwina Ida Voss, geb. Stracke.

Zij trouwden in 1871 en waren op dat moment slechts 21 en 20 jaar oud. Zij behoorden tot de Joodse geloofsgemeenschap, maar ze zijn later naar het Protestantse geloof geconverteerd.

De ouders van onze overgrootvader Friedrich Emmanuel Voss, dus onze bet'overgrootouders waren Peter David Voss en Elisabeth Katharina Voss, geb. Brand.

De ouders van onze grootmoeder Julia Hulda Voss waren:

August Hermann Franke, textielhandelaar en Lieselotte Franke, geb. Weber.

De familie Franke was afkomstig van Elberfeld en de families Voss van Barmen.

Nauwkeurige gegevens van geboorte en overlijdensdata van onze over- en bet'overgrootouders konden wij tot nu toe niet achterhalen.

Onze grootouders woonden met hun kinderen op het adres Barmen, wijk Heidt, Gewerbeschulstrasse 107. De grootmoeder is daar op 02.04.1940 aan hartfalen overleden. Onze oom Karl (de oudere broer van onze vader) heeft de overlijdensakte ondertekend. Hij woonde net om de hoek op het adres Heidter Berg 29. Destijds was Wuppertal nog onbeschadigd. Toen waren er nog niet de vernietigende bomaanvallen.

Beide adressen bestaan niet meer. Daar waar eens het adres Heidter Berg 29 was, is nu een doorgang naar een achtererf waar een elektromonteur met zijn werkplaats zit. Daar waar eens het adres Gewerbeschulstrasse 107 was, is nu het schoolplein van de Middelbare school Barmen-Süd-West. Juist tegenover het terrein van de toenmalige brouwerij Carl Bremme.

Wij vermoeden dat deze huizen tijdens de oorlog vernietigd zijn en niet meer opgebouwd. Want op allebei de plaatsen bestaan nog steeds de voorafgaande en navolgende huisnummers.

Links v.l.n.r. achter: Oom Karl; Tante Hilde; onze Oma; voor: onze vader en tante Leni als baby. Rond 1915.

Rechts v.l.v.r.: Oom Karl; Tante Leni; Tante Hilde; onze vader. Rond 1942.

De grootouders zijn nooit buiten Barmen geweest. Onze vader heeft eens gezegd, dat hij en zijn broer en zussen zijn opgegroeid in de schaduw van Brouwer Bremme. (Brouwerij Carl Bremme, Barmen, Heidter Berg, van 1842 tot 1992.) Onze oom Arthur Kleuser, echtgenoot van tante Leni (zus van onze vader), was ook afkomstig van Barmen, wijk Heidt. En als een echte patriot dronk hij tot zijn levenseinde uitsluitend Bremme Bier.

De stad Wuppertal bestaat pas sedert 1929 en werd samengevoegd uit de voorheen onafhankelijke steden Barmen en Elberfeld met elk meer dan 150.000 inwoners en een aantal omliggende gemeenten.

De zweeftrein gaat trouwens al sinds 1901 o.a. door Barmen en Elberfeld.

Het gezin van Friedrich Karl en Julia Hulda Voss bestond uit vier kinderen:

- **Karl** Voss, getrouwd met Minna, geb. Zimmermann, zij hadden een dochter Ingrid
- **Hilde** Voss, getrouwd met Emil Reichardt, zij hadden een zoon Karl-Heinz en een dochter Hildegard
- **Erich** Voss, getrouwd met Anna Elisabeth Helena Maria Wijdemans (roepnaam Anny); Hun gezin bestond uit zoon Karl-Erich geb. 31.12.1944, zoon Hans-Jürgen geb. 25.12.1948, dochter Marianne geb. 04.09.1952 en zoon Martin geb. 18.11.1959
- **Leni** Voss, getrouwd met Arthur Kleuser, zij hadden een dochter Ruth

Onze opa Friedrich Karl Voss is op 30.09.1915 jong gestorven aan longontsteking op de leeftijd van 42 jaar. Dat was kort na de geboorte van zijn dochter Leni toen onze vader acht jaar oud was. Men kan zich goed voorstellen in welke nood de weduwe verkeerde met haar drie schoolgaande kinderen en een peuter (Leni ½ jaar oud.) Het was het tweede jaar van de Eerste Wereldoorlog en de gewone mensen verkeerden in grote nood.

Na de geboorte van haar dochter Leni heeft Oma Hulda Voss enige tijd als zoogster een beetje extra geld bijverdiend. Een van de „melk kinderen“ heette Fritz Drecker. Hij heeft tot zijn dood contact met de familie gehouden, met name met Tante Hilde Voss- Reichardt, waar wij hem herhaaldelijk tegenkwamen.

Onze moeder:

Anny Elisabeth Helena Maria Wijdemans is geboren op 28.06.1917 en overleed op 02.09.1982 in de kliniek Remscheid-Lüttringhausen (naast Wuppertal).

Haar ouders:

Leonardus Josephus Wijdemans, *11.01.1875 – †14.07.1960 en

Gerardine Maria Wijdemans, geb. van Gerwen, *07.04.1879 – †20.01.1967.

Verdere gegevens zijn te vinden in het „Familieboek“ en de „Steenkapper“

Onze vader in Scheveningen
1925

Onze vader:

Emil Erich Voss is geboren op 24.09.1907 en overleed op 20.04.1979 in de kliniek Arrenberg, Wuppertal-Elberfeld.

Beide ouders zijn begraven op het kerkhof Wuppertal-Barmen, Norrenberg. Het graf werd onlangs opgeheven.

Na de dood van haar man is in 1915 Oma Voss er in geslaagd onze vader voor een tijdje in een herstellingsoord in Den Haag (gesteund door de „Wohlfahrt“?) onder te brengen. Nederland was namelijk neutraal tijdens de Eerste Wereldoorlog en was niet belast door oorlogshandelingen, en de levensomstandigheden waren er relatief goed. Onze vader is als jonge man later tegen 1925 nog een keer enige tijd in Den Haag geweest. Tijdens een stedentocht heeft hij aan Karl-Erich het huis getoond waar hij toen bij een familie logeerde.

Na de lagere school is onze vader naar een school voor beroepsonderwijs in Barmen gegaan. Daarna heeft hij enige tijd meegeholpen bij de klavierfabriek van Rudolf Ibach Sohn in Barmen, hij polijste de klavieren en maakte ze klaar voor verzending. Het merendeel van de klanten kwamen uit Nederland. Vermoedelijk heeft onze vader hier voor het verblijf in Den Haag het geld verdiend en heeft hij een uitnodiging van een klant uit Den Haag gekregen. Hij had dus

destijds al een bepaald zwak voor Holland.

Van 17.04.1926 tot 15.02.1932 was hij werkzaam bij de Privat-Bank S.&R. Culp, Barmen, aanvankelijk als koerier voor de kassa. Omdat men erg blij was met zijn prestaties op het werk, werd hij ook in de eigenlijke bankzaak, de wisselafdeling in dienst genomen. Een werkgevers getuigschrift werd door Sieghart Culp opgemaakt wegens „liquidatie“ van het bedrijf. De liquidatie was een gevolg van de grote bankencrisis van 1931 in Duitsland, waardoor vele banken, voornamelijk kleinere, moesten sluiten.

Sieghart Culp was een Joodse koopman. Hij stierf rond 1933. Zijn dochter Elisabeth was getrouwd met de eveneens Joodse koopman Fritz Siegfried Roos. Toen de situatie in 1933 voor de Joden in Duitsland kritiek was geworden, emigreerde Fritz Siegfried Roos naar Tilburg om daar het bestuur van de Brabantsche Tricotagefabriek (zie ook hoofdstuk „Brabantsche en fam.Roos“) over te nemen. Waarschijnlijk was Fritz S. Roos bij de bank van zijn schoonvader werkzaam in een leidinggevende functie.

Want hij kende onze vader en haalde hem begin 1934 naar Tilburg. Volgens het werkgevers getuigschrift, verstrekt door Fritz S. Roos, was onze vader vanaf 12.02.1934 tot 31.05.1941 chef expeditie bij de Brabantsche Tricotagefabriek. Hij was daar vrij zeker in dienst tot zijn oproep naar de Deutsche Wehrmacht op 01.08.1942. Gedurende deze tijd werkten ook de twee zussen Frieda en Anny Wijdemans bij de „Brabantsche.“ Nadat Vader Erich aanvankelijk een oogje heeft laten vallen op Frieda, begon hij uiteindelijk een relatie met de jongere zus Anny. Nadat zij een paar werden, hebben zij onder uitermate moeilijke omstandigheden ons gezin gesticht.

Links voor onze moeder en rechts voor onze vader met ander personeel van de Brabantsche Tricotage fabriek

De Brabantsche Tricotagefabriek en de familie Roos

Op 25.09.1933 werd in Tilburg, op het adres Diepenstraat 63, de Brabantsche Tricotagefabriek opgericht. Dit gebeurde door de Duitser Fritz Siegfried Roos, die van Wuppertal-Barmen kwam. De financiële middelen hiertoe kwamen van zijn broer Julius Roos. Die was bankier in Duitsland en tegelijk eigenaar van de tricotagefabriek TRICOTA in Amsterdam en woonde al enige tijd in Nederland.

De „Brabantsche“ in Tilburg was een dochteronderneming van Tricota uit Amsterdam en Fritz Siegfried Roos was de directeur van het bedrijf in Tilburg. De familie Roos was van Joodse afkomst.

Het „Tilburgse“ deel van het gezin Roos, bestond uit:

- Fritz Siegfried Roos, geb. in Chemnitz op 07.11.1889
- zijn vrouw Elisabeth Roos geb.Culp, geb. in Barmen op 28.06.1893
- zijn zoon Bernd Roos, geb. in Barmen op 19.02.1922
- zijn dochter Anita Roos, geb. in Barmen op 03.07.1925
- en zijn schoonmoeder Sophie Culp-Fränkell, geb. in Fürth op 25.09.1868

Zij emigreerden na de dood van de schoonvader Sieghart Culp in september 1933 van Wuppertal-Barmen naar Tilburg en bewoonden daar een huis aan de Nieuwe Bosscheweg 94. De „Brabantsche“ had destijds meer dan honderd medewerkers.

In 1939 verkocht de eigenaar Julius Roos de Brabantsche Tricotagefabriek aan Robert Salomon, die al het confectiebedrijf „Nikor“ in Amsterdam bezat. Julius Roos emigreerde met zijn gezin net op tijd naar Canada, voordat de vervolging van de Joden begon. Ook onder de nieuwe eigenaar bleef Fritz S. Roos directeur van het bedrijf. Vanwege de nieuwe eigendomsstructuur verstrekke hij op 01.07.1939 een „Arbeitszeugnis“ (getuigschrift) aan onze vader, die destijds chef verzending was. Hij bleef nog steeds in het bedrijf. De laatste getuigenis van Dhr. Roos heeft hij op 31.05.1941 gekregen, dit hoewel onze vader waarschijnlijk tot zijn oproeping op 01.08.1942 nog steeds daar werkzaam was.

Het is niet meer te achterhalen, hoe lang de zussen Anny en Frieda Wijdemans daar werkzaam waren.

Tijdens de Duitse bezetting zijn er ook in Nederland jodenvervolgingen en deportaties geweest. Als hoofd (functionaris) van de Joodse gemeente in Tilburg bleef Fritz S. Roos vooralsnog buiten schot. Dit is plotseling veranderd toen het huis van het gezin aan de Nieuwe Bosscheweg 94 in februari 1943 door de Duitse bezetters in beslag werd genomen en NSDAP districtleider Pitz er zijn intrek nam. Het gezin Roos moest onderduiken.

Zij doken onder bij het gezin Sjef van Bebber in de Korenbloemstraat 137 en ze konden er zich voor ongeveer zeventien maanden verbergen. Echter door verraad werd de schuilplaats ontdekt. Vader, moeder, schoonmoeder, zoon en dochter werden op 02.08.1944 gearresteerd en naar verschillende concentratiekampen gedeporteerd. Op 06.09.1944 kwamen de ouders Roos en de oma om het leven. Zoon Bernd kwam op 15.03.1945 op de leeftijd van 23 jaar ergens in Polen om het leven.

Het lijkt een wonder dat dochter Anita de wrede behandelingen in het concentratiekamp overleefde. Zij kwam in Juni 1945 op de leeftijd van ongeveer 20 jaar terug naar Tilburg. Zij emigreerde naar Canada, trouwde in 1948 met Heinz Mayer en zij kregen twee kinderen. Zij schreef in 1981 een boek met hartverscheurende taferelen over haar wederwaardigheden in het concentratiekamp. Het werd gepubliceerd onder de titel „One who came back” resp. “Als ik Hitler maar kon overleven”.

Anita Mayer-Roos overleed in 2003 in Canada op 77jarige leeftijd.

Onze moeder had destijds een joodse vriendin van dezelfde leeftijd waarover zij nu en dan sprak. Het was Estella (Stella) van Dam, geb. op 18.06.1917 en was een collega en werkte ook bij de “Brabantsche” in de afdeling voor verpakking . Zij werd vermoord in Auschwitz op 03.09.1942 op de leeftijd van 25 jaar.

De Brabantsche Tricotagefabriek doorstond de oorlog, maar ging in 1975 een fusie aan met het confectiebedrijf Charma aan de Zuid-Oosterstraat, twee jaar later werd het bedrijf gesloten. Het bedrijfspand staat nog steeds op de hoek van Diepenstraat en Hobbemastraat.

Kinderen Erich en Anny Voss

De Steenkapper

Familiekrant 38

i.wiidemans@hetnet.nl

September 2015

Sport editie

Deze krant komt samen met de Familiekrant 38 met de Familie editie.

Afgelopen zondag 6 september werd in Tilburg weer de Brabants Dagblad Tilburg Ten Miles gehouden. Drie familieleden deden weer mee.

Nr 3756 Stijn Dieleman, de zoon van Marij van ome Leo.

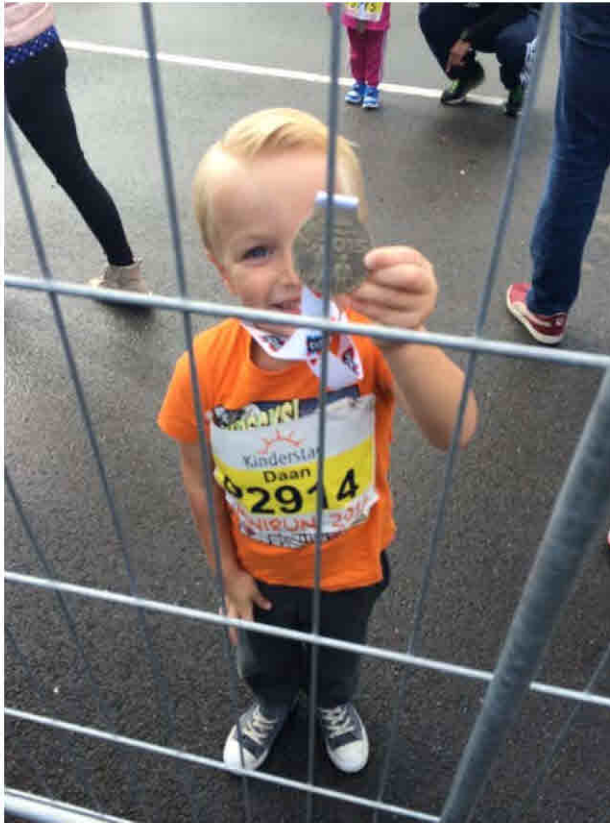

Snelheid 10,480 km/u
Netto tijd : 1:32:08

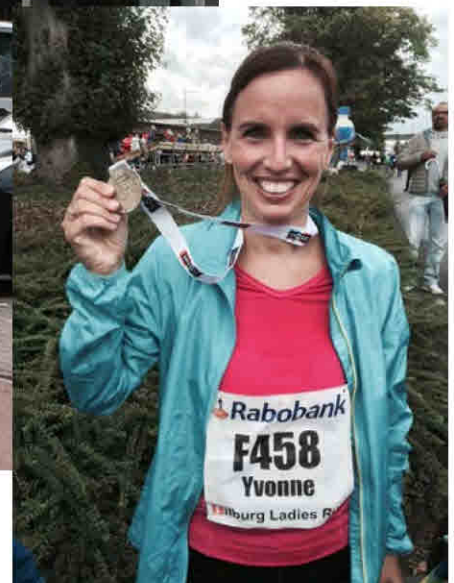
Nr. 4102 Henny Wijdemans (d.v. Ome Frans) (Op de rug: Mijn laatste 10 EM
Snelheid 8.027 km/u Netto tijd : 2:00:17 (Supporters bedankt!

Nr. 5314 Dave Wijdemans zv. Leo
van ome Tino.
Snelheid 12,285 km/u Netto tijd :
1:18:46

Daan Mulder, zoon van Yvonne Mulder - Wijdemans liep voor de eerste keer mee.

Yvonne Mulder - Wijdemans liep de 10 kilometer in 1.01 uur

De Steenkapper

Familiekrant 39

i.wijdemans@hetnet.nl

oktober 2015

Deel 2

De gezinstichting door Anny Wijdemans en Erich Voss

Destijds hadden in Nederland vrouwen tot een leeftijd van 25 jaar (plus 3 maanden) voor een huwelijk een goedkeuring van de ouders nodig. De katholieke ouders hebben het huwelijk met de protestants Duitse Erich Voss geweigerd.

Onze vader heeft in 1939 het Nederlandse staatsburgerschap aangevraagd. Hij kreeg ontving daar voor van de politie en van het gemeentebestuur Tilburg op 15.05.1939 een bevestiging voor zijn adres Piusstraat 57.

Doch zijn pogingen waren tevergeefs omdat de Duitse Wehrmacht op 10.05.1940 Nederland overviel en bezette. Nog dezelfde dag vielen er bommen op Tilburg, op bruggen en spoorinstallaties (o.a. Van Gend & Loos) met enige doden. Ondanks dat Nederland reeds had gecapituleerd, werd Rotterdam op 14.05.1940 gebombardeerd met meer dan duizend doden. Er zijn trouwens in de loop van de oorlog herhaaldelijk bommen op Tilburg en de omgeving gevallen. Deels werden ze ook door de geallieerden uitgeworpen om de Duitsers te bestrijden. Wat telkens doden en gewonden opleverden.

De bezetting door de Duitsers was voor de Nederlanders vrijwel ondraagbaar. De bevolking leed onder bevoogdingen en restricties, jodenvervolgingen en deportaties alsmede aanhoudingen van meestal mannelijke burgers voor dwangarbeid in Duitsland.

Maar Erich Voss en Anny Wijdemans streefden verder naar hun doel om te gaan trouwen. Het is heel goed te begrijpen, dat de ouders van Anny, onder de druk van de beknellende politieke situatie en leefomstandigheden in het van het Duitse Nazi regime bezette Nederland, absoluut tegen het huwelijk met een Duitser waren. Wij denken dat de protestantse religie van onze vader eerder tweederangs was.

Het „Heimatschein“ (verklaring land van herkomst) over het toebehoren tot het Duitse rijk werd voor onze vader in Wuppertal verstrekt op 29.05.1942.

Hij heeft na ruggespraak met de Duitse Officier van de Burgerlijke Stand in Den Haag de ouders van Anny op 02.07.1942 voor de kantonrechter in Tilburg genodigd, om zo de

Trouwfoto van onze moeder en onze vader

toestemming voor het huwelijk te krijgen. Onze moeder was net 25 jaar oud. Onder verwijzing naar het verschil van het geloof weigerden de ouders ook hier de toestemming te geven. De toestemming van de ouders voor de huwelijksluiting zou drie maanden later niet meer noodzakelijk geweest zijn. Nog dezelfde dag heeft onze vader aan de burgerlijke stand in Den Haag geschreven om een dispensatie te verkrijgen. Ter ondersteuning van zijn

verzoek deelde hij mee, dat hij op 07.07.1942 was opgeroepen voor de keuring en hij verwachtte dat hij binnenkort in militaire dienst moest gaan. Vooreerst kwam er geen antwoord en dus heeft hij op 13.07.1942 contact opgenomen met de stadsinspecteur Kittelmann in Den Haag. En deze keer met succes. Onze vader was toen 36 jaar oud.

Intussen was hij verhuisd naar de Vlimmenhoefstraat 17. Onze moeder was het huis uitgegaan en woonde nu op het adres Gerhard van Swietenstraat 83.

Volgens de dwaze en fanatieke bepalingen van het Nazi regime werd voor de trouwakte o.a. een raciale indeling vereist.

Voor onze moeder gold de indeling „holländisch“ (Hollands) en „deutschblütig“ (van Duitse bloed.)

Onze vader werd ingedeeld als „Jüdischer Mischling II. Grades“ (Joodse halfbloed, tweedegraads.)

Het huwelijk vond plaats in het Duitse bureau van de burgerlijke stand te Den Haag op 20.07.1942. Daarna trok het pasgehuwde paar in de gezamenlijke woning in de Hellebaardstraat 9, die zij van de familie van Rooy hadden gehuurd.

De gezamenlijke tijd in de nieuw ingerichte woning duurde slechts zeer kort, want onze vader werd al op 01.08.1942 opgeroepen voor de militaire dienst.

De gezamenlijke woning Hellebaardstraat 9 Tilburg
1943

De oorlogstijd van vader Erich Voss.

Het was niet zijn oorlog. De oproep voor de militaire dienst en de gevolgen daarna hebben de plannen van zijn leven verijdeld. Hij was reeds zes jaar in Tilburg voordat het Duitse leger Nederland overviel. Hij had er een goede baan, hij wilde het Nederlandschap aanvaarden en er een gezin gaan stichten. Na zijn oproep voor de militaire dienst vervagen aanvankelijk de sporen. Vanaf het begin van zijn tijd als soldaat hebben wij slechts vage gegevens. Er zijn aanduidingen dat hij onder dienst was in de omgeving van de Duitse ambassade in Den Haag. Enkele foto's, gedeeltelijk met andere kameraden, tonen hem in een omgeving, ogenschijnlijk zonder gevaar

en in een uniformjas zonder rangonderscheidingstekens, die hij kennelijk vrij lange tijd heeft gedragen. Daaruit blijkt dat hij zich als soldaat niet bijzonder engageerde resp. heeft voldaan.

Een foto toont hem in uniform met zijn broer en zussen in Wuppertal. Hij was ook vaak thuis in Tilburg. Er is nog een ongedateerde foto van Anny en Erich, staande glimlachend in het portiek van hun woning en Erich in een al een beetje versleten tuniek. Het kan worden aangenomen dat deze foto was genomen uiterlijk eind maart/begin april 1944. Want Karl-Erich werd geboren op 31.12.1944.

Per brief gedateerd op 01.10.1944 meldde een compagniecommandant aan onze vader dat zijn broer Karl sinds 26.08.1944 als vermist werd opgegeven in de buurt van La Chapelle-Reblais. Helaas is er geen adres op deze brief, daardoor kon niet worden vastgesteld waar onze vader deze brief heeft ontvangen. Zijn broer Karl keerde later heelhuids uit de oorlog terug en woonde tot het laatst met zijn gezin in Wuppertal-Barmen.

Na de geallieerde invasie in Normandië op 06.06.1944 was het relatief rustige soldatenleven veranderd. Onze vader was nu actief betrokken bij de oorlogsgebeurtenissen. Wij hebben van onze vader een klein incompleet en beduimd zakagenda gevonden, waarin hij vanaf medio augustus 1944 sommige dagboek aantekeningen maakte. B.v. op 16.09.1944: „in stelling

gegaan“. Op 19.09.1944: „Aanval op Malesherbes“ (80 km ten zuiden van Parijs) en op 20.09.1944: „Terugtocht naar La Chapelle“ en „omsingeling“ en weer „terugtocht“, enz. Maar dan volgt op 28.08.1944 een belangrijke opmerking: „Er vandoor gegaan in de buurt van Sezanne“ (ongeveer 110 km ten oosten van Parijs.) Volgens een latere verklaring zijn hij en enige andere kameraden hier tijdens een verwarring door vijandelijke beschieting van de truck gesprongen en gedeserteerd.

Zij kwamen maar slechts 25 km ver. Op 30.08.1944 vermeldt hij in zijn dagboek: „Gevangenzetting in Fere-Champenoise“. Zij werden aanvankelijk vastgehouden door de Franse resistance (Franse verzetsbeweging) en op 01.09.1944 werden zij naar een Amerikaans verzamelkamp overgebracht. Nu waren zij veilig en hadden niets meer te maken met de verdere ontwikkeling van de oorlog, die nog talloze mensenlevens heeft geëist. Tot 07.03.1945 bleef onze vader op Franse grond in Amerikaans gevangenschap. Vanaf hier schreef hij een brief aan zijn zus Leni Kleuser in Wuppertal. Hij berichtte dat hij ernstig bezorgd was voor zijn vrouw Anny en hij vroeg of zij wist of Anny nog steeds in Tilburg was. Helaas is het antwoord onbekend.

Onze vader tijdens zijn verblijf in Engeland

Wuppertal-Beyenburg, waardoor nu op een bescheiden manier, voor het familieonderhoud kon worden gezorgd.

Vervolgens werd hij in Cherbourg aan de Engelse overgegeven: „12.03.1945 overtocht naar Engeland, aankomst in Southampton, 15.03.1945 overbrenging naar het doorgangskamp in de buurt van Oxford.“ Onze vader heeft het tijdens de Engelse gevangenschap relatief goed gehad. Hij heeft het grootste deel van de tijd op een boerderij in Yorkshire gewerkt, en hij is bevriend geraakt met het gezin van de boer. De medische zorg was allicht ook goed. Volgens het „Medical Sheet“ van het Engelse leger werd hij twee keer gevaccineerd tegen epidemieën, en hij bevond zich in april en november 1947, wegens verkoudheid, tien dagen in de ziekenboeg. De vrijlating uit Engelse gevangenschap gebeurde op 12.01.1948.

Voor de tijd van de gevangenschap ontving hij door de Duitse Staat op 29.11.1955 een vergoeding van DM 350,00!

Op 02.03.1948 heeft onze vader zijn eerste werk na de oorlog aangenomen, als metaalarbeider bij de metaalfabriek Hindrichs Auffermann in

Kinderen Erich en Anny Voss

De Steenkapper

Familiekrant 40

j.wijdemans@hetnet.nl

november 2015

Deel 3

De emigratie van Anny Voss-Wijdemans naar Duitsland.

In september 1944 waren er al grote delen van zuidelijk Nederland van de Duitsers bevrijd. Echter Tilburg nog niet. Op 22.09.1944 woedde de slag om de Rijnbrug in Arnhem, die de geallieerden met grote verliezen hebben verloren. De bevrijding van Arnhem lukte pas op 14.04.1945.

Door haar huwelijk had onze moeder de Duitse nationaliteit gekregen en zij bezat een Duitse pas. Het was bekend dat de bevrijde Nederlanders wraak namen op allen die met de Duitsers samen werkten en in het bijzonder op degene die met hen waren verwant. Daardoor zat onze moeder in een gevaarlijke en levensbedreigende situatie. Dus besloot zij, zeker ook op aandrang van haar familie, naar Duitsland te vluchten. Zij liet zich dus op 3 september, van de nog bevoegde en werkende plaatselijke NSDAP-groep, toestemming verlenen voor de uitreis op 4 september 1944 naar Wuppertal. Ze was toen vijf maanden zwanger. Haar uitreis gebeurde met een officieel controlemerk: „Rückwanderer (repatriant) nach Deutschland“. Zij moest haar compleet ingerichte woning en vele persoonlijke spullen achterlaten en kon slechts het meest noodzakelijke wat zij kon dragen meenemen. Vanwege de intensieve oorlogshandelingen moest zij een omweg op de koop toenemen.

Op 11.09.1944 werd zij dan geregistreerd onder het adres Wuppertal-Barmen, Bockmühlestrasse 85 als onderhuurster van Emil Reichardt (26.02.1895 - 14.08.1967.) Zijn echtgenote Hilde Reichardt, geb. Voss (03.03.1898 - 26.12.1986) was de zus van onze vader. Het is voor de hand liggend dat ter voorbereiding van de vlucht naar Duitsland er een briefwisseling geschiedde tussen onze moeder in het Nederlands en van de familie Reichardt terug in het Duits.

Om de levensomstandigheden en het uiterlijke beeld van Wuppertal in ogenschijn te nemen, moet men weten dat er ettelijke bomaanvallen op de stad waren gebeurd. Door de zwaarste luchtaanvallen met brandbommen werd op 30.05.1944 het stadsdeel Barmen en op 26.06.1944 het stadsdeel Elberfeld haast geheel verwoest. Er kwamen duizenden mensen om het leven. De meeste huizen waren verwoest, afgebrand of zwaar beschadigd. Het huis in de Bockmühlstrasse 85 in het stadsdeel Wuppertal-Barmen stond er nog voor het grootste deel en was als een van de weinige uitzonderingen nog bewoonbaar.

Op een ander adres, in de onmiddellijke nabijheid, in een meergezinswoning in de Linienstrasse 14a woonde de andere zus van onze vader, namelijk Leni Kleuser geb. Voss met haar echtgenoot Arthur Kleuser. Dit huis werd door een bomaanval zwaar beschadigd en stond er nog maar half. Het gezin Kleuser vond dichtbij een nieuw verblijf in de Wichlinghauserstrasse.

Wat voor een verschrikkelijke indruk moet dat voor onze moeder zijn geweest, een jonge zwangere vrouw die haar intacte geboortegrond moest verlaten en midden in een enorme onoverzichtelijke puinvlakte aankwam. Zij sprak bijna geen Duits, en wist niet waar haar man was en of hij nog in leven was. Maar gelukkig werd ze door de familie Reichardt erg liefdevol opgenomen en ze werd voorzien van alles, zover het in deze situatie tenminste mogelijk was.

Onze moeder had Tilburg net op tijd kunnen verlaten. De bevrijding van Tilburg van de Duitse bezetting gebeurde op 27.10.1944 door de 15th Scottish division. Er is een filmpje dat laat zien, hoe honderden leden van het Duitse leger o.a. op fietsen uit de stad vluchten en Engelse tanks door de Hoefstraat rijden. Het Schotse leger trekt met doedelzakken en Schotse kilten door de straten, en worden toegejuicht door de Tilburgse burgers.

Hilde Reichardt was toen al jaren vrijwillige zuster van het Rode Kruis en had goede contacten. In oktober/november 1944 heeft het Rode Kruis voor kinderen, bejaarden en zwangeren een transport per trein opgezet, om de mensen naar het vermeende veilige en onbeschadigde oosten te brengen. Aldus kwam onze moeder naar Harzgerode-Mägdesprung (Harz, Oostduitsland), een rustieke, bosrijke en vrij eenzame streek, die veilig voor bomaanvallen was.

Samen met een aantal andere zwangere vrouwen woonde ze in het Kurhaus Meves.

Daar werd Karl-Erich op 31.12.1944 geboren en werd op 02.06.1945 in Harzgerode gedoopt. Als peter en meter werden Emil en Hilde Reichardt geregistreerd.

Medio april 1945 bereikte het Amerikaanse leger de Harz streek. Maar eind Juni 1945 hebben zij zich westelijke richting teruggetrokken en hebben het terrein aan het navolgende Russische leger overhandigd.

Nu was het weer noodzakelijk

voor onze moeder om te gaan vluchten. Zij begaf zich op de moeilijke weg naar het westen, met haar baby in de kinderwagen, te samen met een andere vrouw, Line Schwickart uit Düsseldorf, die ook op die datum een baby (Marianne) had gekregen en haar zoontje (Heinz) van ongeveer drie jaar.

De man van Mevrouw Line Schwickart is tijdens de oorlog ergens in Rusland overleden. De twee kinderen zijn zonder vader opgegroeid. Er bestond nog vele jaren intensief contact met Familie Schwickart. Line Schwickart werd begin 1949 peettante van Hans-Jürgen.

Kurhaus Meves in Harzgerode-Mägdesprung

De ravage in Wuppertal. Op de achtergrond de Schwebebahn

Toen onze moeder na ongeveer twee weken, deels te voet en met de trein, met haar baby eindelijk in Wuppertal-Barmen, Bockmühlestrasse 85 terechtkwam, was er dat huis niet meer. Het werd op 13.03.1945 tijdens de laatste zware luchtaanval door de Engelsen zwaar getroffen en was er alleen nog maar een puin hoop. Kennelijk was het doel van de aanval het naburige bedrijf J.P.Bemberg, die destijds zijden stoffen

voor parachutes produceerde. Bemberg werd voor meer dan 70 procent verwoest, en zo ook de naburige woonomgeving.

Toen onze moeder alleen en wanhopig midden in de puinhopen stond, en zij niet wist hoe het nu zou verder gaan, omdat zij niet wist waar de verwanten waren en of ze nog in leven waren, kwam er onverwacht de redding. Tegenover het verwoeste bedrijfspand had het Rode Kruis een noodkeet opgericht, waarschijnlijk voor de gewonden. Vandaar kwam plotseling Tante Hilde Reichardt en bracht onze moeder met haar baby Karl-Erich naar hun nieuw onderkomen, wat heel dichtbij was. Dit tafereel van het weerzien wordt in verschillende variaties verteld, die in de kern van de zaak overeenkomen, zodanig dat het alleszins geloofwaardig zou moeten zijn.

Het nieuw verblijf was de meergezinswoning Linienstrasse 14a, juist het huis waar Artur en Leni Kleuser woonden, tot dat het door de voorlaatste bomaanval voor de helft werd vernield. Maar tussentijds had onze oom Arthur Kleuser, die metselaar en bouwkundige was, het huis aan de verwoeste kant zover dichtgemaakt, dat men er zo goed en zo kwaad als het kon, er in kon wonen.

De Familie Reichardt en onze moeder met haar peutertje woonden nu op twee boven elkaar liggende kamers, die door het trappenhuis met elkaar verbonden waren.

De andere kamers van de woning lagen als puinhoop naast het huis. Tegelijkertijd woonden er nog twee andere families aan de andere kant van de trap. De twee volwassenen kinderen (Hildegard en Karl-Heinz) van de familie Reichardt waren op die tijd niet in het huis aanwezig.

Het is niet bekend of oom Emil Reichardt als soldaat in de oorlog of in gevangenschap was. Vermoedelijk was hij ingezet binnen de stad voor vaderlandsverdediging en kon dus thuis blijven.

Het huis Linienstrasse 14a bestaat niet meer. Het overblijfsel van het huis werd enkele jaren geleden gesloopt. Op deze plaats is nu een opslagruimte van een textielbedrijf. Het huis Bockmühle 85 werd kort na de oorlog slechts gedeeltelijk herbouwd.

Op 16. en 17.04.1945 heeft het Amerikaanse leger Wuppertal bereikt en bezet. De Tweede Wereldoorlog was op 08.05.1945 officieel ten einde. In Juni 1945 losten het Amerikaanse leger en het Engelse leger elkaar af. Wuppertal behoorde nu tot de Britse bezettingszone.

Ongeveer tweeënhalf jaar woonde onze moeder met Karl-Erich bij de familie Reichardt. Maar eindelijk rond Kerstmis 1947 kwam het langverwachte bericht, dat onze vader uit de Engelse gevangenschap terug zou komen.

Enige dagen later stond er een man in de deur en Karl-Erich vroeg: "Ben jij mijn vader?" Het antwoord was: "Nee". Want het was Karl-Heinz, de zoon van de familie Reichardt, die net terugkeerde van gevangenschap in België, waar hij in een mijn had moeten werken.

In de naoorlogse tijd was het heel moeilijk om een behuizing te vinden. Enerzijds was het merendeel van de huizen van de stad verwoest en anderzijds stroomden er vluchtelingen naar Wuppertal, vooral uit de voormalige Oost-Duitse gebieden. Maar onze moeder kon met haar zoontje op 08.01.1948 een tweekamer zolderwoninkje betrekken, in een oeroud huis in Wuppertal-Beyenburg, Am Untergraben 19. De wijk Wuppertal-Beyenburg heeft nauwelijks iets van de oorlog meegekregen en het ligt idyllisch en een beetje terzijde in het uiterste oosten van de stad aan de rivier de Wupper, ten midden van bossen, een stuwbekken, vele eeuwen oude vakwerkhuisen en een kloosterkerk van de Kruisheren, die in 1497 werd gebouwd.

Onze moeder met Karl-Erich

Onze vader en moeder woonden in dit huis in Wuppertal-Beyenburg, op de zolder achter het bovenste raam in de zijgevel en het dakraam.

Onze vader werd vrijgelaten uit de Engelse gevangenschap en kwam aan in Beyenburg op 16.01.1948. Nu was het gezin eindelijk compleet. Maar er ontbrak nog steeds de kerkelijke zegen. Het kerkelijk huwelijk vond plaats op 31.01.1948 in de kerk St. Elisabeth te Wuppertal-Barmen, en de hele familie was erbij. Omdat de kerk door bominslagen verwoest was, vond het huwelijk plaats in de nauwelijks herstelde klokkentoren. Het katholieke huwelijk zou een duidelijk teken zijn voor de ouders van onze moeder in Tilburg en een verwijzing dat, net als alle andere kleinkinderen in Nederland, ook haar kinderen op de katholieke manier zouden worden opgevoed.

Onze ouders hebben de oorlog overleefd. Maar zij konden niet, net als vele anderen terugkeren naar hun voormalige huis. Zij leefden nu verafgelegen van hun eigenlijke domicilie in bescheiden omstandigheden. Vanwege de politieke omstandigheden in die tijd was er geen weg terug naar Tilburg, en het was ook niet te overzien of een terugkeer ooit zou mogelijk zijn.

Kinderen Erich en Anny Voss

De Steenkapper

Familiekrant 41

i.wijdemans@hetnet.nl

december 2015

Nico van Helfteren

Cornelia Schraven, de eerste echtgenoot van Antonie van Gerwen (de vader van oma Wijdemans-van Gerwen) had nog twee broers en twee zussen. Cornelia was de oudste en daarna volgden Johannes (1841-1910), Maria (1843-1879), Lucia (1846-1890) en Antonius (1849-1931.)

De ouders van Cornelia en haar broers en zussen waren Harrie Schraven en Lucia van Gils. Echter haar opa op heet Cornelis Jan **Schrauwen**. Er vindt een verschrijving plaats bij de aangifte van de kinderen van Cornelis. Vier heten Schrauwen, eentje Schravens en twee Schraven. Verdere voorvaders heten allemaal Schrauwen. De vader van Cornelia is een van de twee met de achternaam Schraven en geeft deze door aan de volgende generaties.

Dit overziend, viel mij op dat de jongste zus van Cornelia, Lucia, getrouwd is met Nicolaas van Helfteren, een naam die bij veel Tilburgers een belletje doet rinkelen. Nico van Helfteren, radio en televisie winkel. Bij nader onderzoek blijkt Nicolaas de opa te zijn van Nico van Helfteren. En dan begint de zoektocht, wie is begonnen met de elektronica zaak? Ik heb het een en ander kunnen vinden.

Josephus van Helfteren, de vader van Nico vraagt in 1915 Elektromonteurs op het adres

Heeft U defecte DYNAMO's of MOTOREN?
Zijn Uwe regel- of aanloopweerstand defect of verbrand?
Gaan Uwe zekeringen te dikwijls stuk?
Is er in U elektrisch bedrijf iets niet in den baak?
Heeft U iets waar anderen mede sukkeljen?
Werk Uwe Schiel- of Telefoon-installatie niet goed?
Heb U DYNAMO's of MOTOREN noodig?
Wenscht U een MOTOR voor Uwe houtzaag-machine?
Wenscht U advies inzake uitbreiding Uwer installatie?
Hebt U graag prijsopgaaf of begrotingen hiervoor?
Wilt ge Uwe aecus eens flink en zaakkundig geladen en onderzocht hebben? 8001
Wilt ge eens voordeelig een partijje Lampen opdoen?
Wendt U dan tot ons;
Wij helpen U snel en BILIIJK,
J. v. Helfteren & Co.
Electro-Techn. Fabriek,
MOLENSTRAAT 196.
TILBURG.

Minklerstraat 154 (tussen de Schaepmanstraat en de Lange Nieuwstraat) onder de naam J van Helfteren en Co. Wie deze "Compagnon" is, wordt niet duidelijk. Het zou een buitenstaander kunnen zijn want al zijn broers zijn op jonge leeftijd overleden en een van zijn zussen lijkt mij onwaarschijnlijk.

In 1917 adverteert hij als Elektrotechnisch bureau met voorraden "motoren en alle materialen". In hetzelfde jaar vraagt hij weer elektro monteurs. In dezelfde advertentie staat: "Beslist de fijnste inrichting ter stede voor het laden en repareren van accumulatoren".

Later in het jaar blijkt hij verhuisd te zijn naar de Molenstraat 196. In de advertentie staat tevens wat hij nog allemaal kan leveren en repareren. Zie de advertentie. Hij adverteert heel veel, bijna elke veertien dagen in de Nieuwe Tilburgsche Courant.

We nemen een sprong.

In 1936 wordt Nico van Helfteren bij de Kamer van Koophandel ingeschreven als koopman in elektrische artikelen en radio's aan het vroegere Willemsplein. Nico is de in 1914 geboren zoon. In 1938 staat er een wijziging van eigenaar in de Nieuwe Tilburgsche Courant. En zoals uit dat

artikel blijkt, heeft Nico aanvankelijk in Diessen een bedrijf in Radio- en elektrische en aanverwante artikelen. Het krantenartikel spreekt voor zich.

WIJZIGINGEN.
Technisch Bureau **Nico van Helfteren**,
Diessen villa Maria A 76 Radio- elektrische
en aanverwante artikelen. Omgezet in een
commanditaire vennootschap onder den
naam: Comm. Venn. „Technisch Bureau N.
A. J. **van Helfteren**” handel in radio- electri-
sche en aanverwante artikelen. Zaak overge-
plaatst naar Tilburg, Willemsplein 7. Behee-
rend Vennoot: N. A. J. **van Helfteren** Til-
burg. Commanditaire vennoot: Eén, Nederlan-
der, land **van** inwoning Nederland, ingebracht
geld f 1000.

Uit de advertenties blijkt dat hij twee zaken heeft. In 1939 adverteert hij zowel voor Willemsplein 7 als voor Noordstraat 14. Tijdens de oorlogsdagen komen we bijna dagelijks advertenties tegen van Nico van Helfteren, maar nu alleen op het adres Noordstraat 44. Het gaat bijna altijd over het repareren en beter maken van radio's. Een attribuut dat tijdens de oorlog erg gewild was. Na 1943 verschijnt er nog sporadisch een krant,

dus ook geen advertenties meer. De eerst volgende staat in het Nieuwsblad van het Zuiden in 1946 en nog steeds in de Noordstraat 44.

In 1953 verhuist de winkel naar de Gasthuisstraat (Gasthuisring.) De zaak kent een grote bloei tijdens de opkomst van de zwart-wit televisie halverwege de jaren vijftig. Later komen er ook filialen in de D.J. Jittastraat nabij de Westermarkt, in de Heuvelstraat en aan de Geminiweg.

De winkel in de Heuvelstraat zat op de hoek Heuvelstraat-Heuvelplein in de voormalige kruideniers winkel van “de Gruyter”. Ook op de ander hoek van de Heuvelstraat nabij de Oude markt zat een Gruyterwinkel. 's Zondags gingen de jongelui “Gruyteren”, d.w.z. men liep van de ene Gruyter naar de andere, om zo vrienden en bekenden te ontmoeten. Maar dikwijls deed men daar ook een vrijer op en menig Tilburgse verkering is ontstaan tijdens het

“Gruyteren” en kwam het tot een huwelijk.

In 1990 worden de filialen opgeheven en centraliseert het bedrijf zich in de D. J. Jittastraat.

De naam van het bedrijf is intussen omgezet in Fa. van Helfteren Audio Video bv.

Doch in 2009 wordt de oudste elektronicazaak in Tilburg failliet verklaard. Het is niet meer op te boksen tegen de gigantische en

prijsbrekende elektronica winkels. Het is niet alleen Nico van Helfteren, er gaan nog meer elektronica winkels op de fles in de stad en daar buiten. Denk maar recent aan de “Harense Smid”, “Its” en “Dixons”. In het pand aan de D. J. Jittastraat zit nu een winkel van Action.

Zo is Cornelia Schraven de oud-tante van Nico van Helfteren. Nico is op 92 jarige leeftijd in november 2006 overleden in Oisterwijk. Hij heeft het faillissement niet meer meegemaakt.

Op 23 november vierden Ad en Martje de Beer hun gouden huwelijksfeest.
Zij zijn nu bij hun zoon en zijn gezin voor drie maanden naar Nieuw Zeeland.
Zij stuurden ons deze foto's:

Ad en Martje de Beer

Hun zonen Michel en Patrice

Yvonne en Patrice

Michel en Dymphna

De kinderen van Michel: Gitte en Sibe

De kinderen van Patrice: Niels en Narit

ZALIG KERSTFEEST
EN
GELUKKIG 2016

JosephAnt.zn

De Steenkapper

Familiekrant 41

j.wiidemans@hetnet.nl

december 2015

Correctie bij de foto's.

Zowel van Henny als van Marthje kreeg ik een mail dat niet alle namen correct zijn.

- 1) Marthje heet met de voornaam **Marthje** en geen Martje.
- 2) De vriendin van Michel heet **Inge**.
- 3) De dochter van Patrice heet **Marit** en geen Narit.

Bij deze is alles weer recht gezet.

JosephAntz.